

ELS COSTOS ECONÒMICS DEL FRACÀS ESCOLAR A LA COMUNITAT VALENCIANA I ELS BENEFICIS DE LA DETECCIÓ PRECOÇ DE DIFICULTATS

INFORME DEL 2023

dide.

Col·lecció: Els costos econòmics del fracàs escolar i els beneficis de la detecció precoç de dificultats
Data de realització: juliol i agost de 2023

Florida
Universitària

**BIENESTAR Y
EDUCACIÓN**
GRUPO DE INVESTIGACIÓN

Autoria, edició, traducció (castell -valencià) i maquetació: Víctor Soler Penadés

Afiliació: Grup de Benestar i Educació, Unitat d'Educació i Esport, Florida Universitària, Avd. Rei En Jaume I, 46470, Catarroja – València, España.

ISBN: 978-84-09-53535-4

ÍNDEX

GLOSSARI DE SIGLES	5
INTRODUCCIÓ	6
ESTRUCTURA DE L'INFORME	7
A. LA REPETICIÓ, EL FRACÀS ESCOLAR I L'ABANDÓ PRIMERENC I LA SEUA EVOLUCIÓ A LA COMUNITAT VALENCIANA	8
B. LA NECESSÀRIA DETECCIÓ DE DIFICULTATS I ELS PERILLS DE NO DETECTAR-LES A TEMPS	27
C. ESCENARI ECONÒMIC DE LA REPETICIÓ, EL FRACÀS ESCOLAR I L'ABANDÓ PRIMERENC A LA COMUNITAT VALENCIANA	30
1. ELS SOBRECOSTOS PER REPETICIÓ EN ESCOLES PÚBLIQUES DE PRIMÀRIA, ESO I BATXILLERAT	32
2. EL DESAPROFITAMENT DELS RECURSOS ECONÒMICS EN ESO	33
3. EL DESAPROFITAMENT DELS RECURSOS ECONÒMICS EN EDUCACIÓ POSTOBLIGATÒRIA I SUPERIOR	34
4. RECAPITULACIÓ DELS COSTOS ECONÒMICS DE LA REPETICIÓ, EL FRACÀS ESCOLAR I L'ABANDÓ PRIMERENC	35
D. LES TAXES DE DESOCUPACIÓ, ELS SALARIS MITJANS I LA RECAPTACIÓ DE L'ESTAT EN CONCEPTE D'IRPF A LA COMUNITAT VALENCIANA	36
E. IMPACTE ECONÒMIC DE LA DETECCIÓ PRECOÇ DE DIFICULTATS SOBRE L'ESCENARI ACTUAL	38
5. ESTALVI ECONÒMIC DERIVAT DE LA DETECCIÓ PRECOÇ I LA REDUCCIÓ DE LES TAXES DE REPETICIÓ	41
6. MILLORA DE L'APROFITAMENT DELS RECURSOS DERIVAT DE LA DETECCIÓ PRECOÇ I LA REDUCCIÓ DE LES TAXES DE FRACÀS ESCOLAR	42
7. MILLORA DE L'APROFITAMENT DELS RECURSOS DERIVAT DE LA DETECCIÓ PRECOÇ I LA REDUCCIÓ DE LES TAXES D'ABANDÓ ESCOLAR PRIMERENC	43
8. MILLORA DE LES TAXES DE DESOCUPACIÓ, SALARIS I RECAPTACIÓ DE L'ESTAT EN CONCEPTE D'IRPF DERIVAT DE LA DETECCIÓ PRECOÇ I LA REDUCCIÓ DE LES TAXES DE FRACÀS ESCOLAR	44
F. RESUM DE L'IMPACTE ECONÒMIC DE LA DETECCIÓ PRECOÇ DE DIFICULTATS A LA COMUNITAT VALENCIANA	45
REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES	52

REFERÈNCIES LEGALS	56
SOBRE L'AUTOR	57
ANNEXOS	58
ANNEX 1. LA PLATAFORMA DIDE COM A EINA DE DETECCIÓ PRECOÇ DE DIFICULTATS	58
ANNEX 2. LA INVERSIÓ EN DIDE I EL SEU IMPACTE ECONÒMIC A PARTIR DE LA DETECCIÓ PRECOÇ DE DIFICULTATS	59

GLOSSARI DE SIGLES

CCAA – Comunitats Autònomes

CFGM — Cicle(s) Formatiu(s) de Grau Mitjà

CFGS — Cicle(s) Formatiu(s) de Grau Superior

EPA – Enquesta de Població Activa

ESO – Educació Secundària Obligatoria

FP – Formació Professional

INE – Institut Nacional d'Estadística

IRPF – Impost sobre la Renda de les Persones Físiques

LOCE – Llei orgànica de Qualitat de l'Educació, de 23 de desembre de 2002

LOE – Llei orgànica d'Educació, de 3 de maig de 2006

LOGSE – Llei orgànica General d'ordenació del Sistema Educatiu, de 3 d'octubre de 1990

LOMCE – Llei orgànica per a la Millora de la Qualitat Educativa, de 9 de desembre de 2013

LOMLOE – Llei orgànica de Modificació de la Llei orgànica d'Educació, de 29 de desembre de 2020

TDAH – Trastorn per Dèficit d'Atenció i Hiperactivitat

TEA – Trastorn(s) de l'Espectre Autista

INTRODUCCIÓ

El present informe té una vocació descriptiva i propositiva. Descriptiva perquè pretén posar sobre la taula fonamentalment la problemàtica del fracàs escolar, la repetició i l'abandó primerenc, en concret, els seus costos econòmics; i propositiva, perquè acompanya aquest exercici descriptiu amb l'aposta per la detecció precoç de dificultats com a element clau per a continuar fent passos que permeten continuar avançant i millorant no sols les taxes d'èxit, promoció i permanència escolar, sinó també l'aprenentatge, l'experiència escolar i el benestar dins i fora de l'escola.

L'anàlisi que planteja el Grup de Recerca de Psiquiatria, Salut Mental i Adiccions (2020) adverteix sobre la multiplicitat de factors existents entorn de la problemàtica del fracàs i de l'abandó escolars:

La solució a l'actual problemàtica escolar, amb les seues seqüeles de fracàs, abandó acadèmic i alteracions de conducta, ha de partir d'una concepció holística del problema, que contemple tant els aspectes docents, familiars i socioculturals de l'estudiant, com els molt importants condicionants neuro-psico-patològics i de l'aprenentatge que interfereixen i, en molts casos, impossibiliten, un adequat rendiment escolar (p. 7).

Les causes del fracàs i de l'abandó escolars, així com el de la repetició (i per extensió, fenòmens com l'absentisme) són molt diverses i queden recollides en múltiples estudis com el de Rabadà Vives (2022), Vázquez Villar (2020), Gómez-Gómez (2020), Fernández Enguita, Mena Martínez i Rivière Gómez (2010), Albert Verdú i Davia Rodríguez (2010) o Ribaya Mallada (2005), per citar solament alguns d'ells, on s'al·ludeix a factors familiars, socioculturals i personals, així com factors que deriven de la pròpia escola i de la cultura escolar que ofereix, entre molts altres que influeixen des de dins i fora del context escolar. Estem, en definitiva, davant fenòmens complexos multifactorials en els quals participen una gran varietat d'actors.

Els costos i conseqüències de la repetició escolar, de l'abandó primerenc i del fracàs escolar en general són de molt diversa índole, atés que no es refereixen a meres etiquetes, sinó que tenen conseqüències reals sobre les trajectòries escolars del xiquet/a en qüestió i també referent a la visió de si mateix/a, a les expectatives de futur (les pròpies i les que el seu entorn projecta sobre ell o ella), al seu estatus dins i fora de l'aula, a la seua posició laboral i social en el futur —encara que existisca la possibilitat de reincorporar-se en el sistema educatiu més enllà del seu abandó—, o a l'afecte que puga sentir pel que ofereix el sistema educatiu (veure Cabrera, 2019; Rierol Resino, Constant Amores i Asensio Muñoz, 2019; Tarabini-Castellani Clemente, 2015; Corder Ferrera, Manchón López i Simancas Rodríguez, 2014; Giménez i Marhuenda, 2012; Rumberger, 2011, 1995; Carabaña, 2011; Mena, Fernández Enguita i Rivière, 2010; González González, 2006; Vaquer García, 2005; Rué, 2004; Marchesi Ullastres, 2003; Marchesi Ullastres i Hernández Gil, 2000).

Lluny de negar aquesta realitat, el present informe se centra en alguns dels costos econòmics que es deriven del fracàs escolar, entenent aquest últim en termes amplis (Soler Penadés, 2017). En aqueix sentit, es recullen els costos de la repetició escolar, de tindre alumnat que ix de l'Educació Secundària Obligatòria (d'ara en avant, ESO) sense el títol, i de l'abandó primerenc, analitzant molt diverses etapes: l'educació bàsica, corresponent a l'Educació Primària i l'ESO; l'educació postobligatòria, referent a batxillerat i a Cicles

Formatius de Grau Mitjà (CFGM); i l'educació superior, que comprén Cicles Formatius de Grau Superior (CFGS) i Universitat, sense distingir entre especialitats ni disciplines.

Estructura de l'informe

L'informe s'estructura en diferents seccions:

- La secció A se titula “La repetició, el fracàs escolar i l'abandó primerenc i la seua evolució a la Comunitat Valenciana” i descriu l'escenari del qual es parteix, quant a repeticions, fracàs escolar i abandó primerenc, la seua evolució i una comparativa de les diferents Comunitats Autònomes (CCAA).
- La secció B porta per títol “La necessària detecció de dificultats i els perills de no detectar-les a temps”. En ella s'aborden els motius que subjauen a la necessitat de detectar a temps les dificultats.
- La secció C, titulada “Escenari econòmic de la repetició, el fracàs escolar i l'abandó primerenc a la Comunitat Valenciana”, descendeix a l'escenari econòmic, els sobre costos que suposa la repetició escolar i el mal aprofitament dels recursos que suposa el fracàs escolar i l'abandó primerenc.
- La secció D complementa a l'anterior i posa en relleu qüestions com la probabilitat de desocupació, els salaris mitjans i la recaptació de l'Estat en concepte d'Impost sobre la Renda de les Persones Físiques (IRPF) a la Comunitat Valenciana en funció del nivell d'estudis, seguint les últimes estadístiques publicades i a manera d'estimació.
- La secció E es titula “Impacte econòmic de la detecció precoç de dificultats sobre l'escenari actual” i en ella s'aborda la reducció de sobre costos i la millora de l'aprofitament dels recursos en l'escenari hipotètic que es planteja en aplicar una detecció precoç de dificultats a les escoles i assumint que aquesta detecció és capaç de generar una reducció d'un 10% en les taxes de repetició, fracàs escolar i abandó primerenc.
- La secció F proporciona un resum de l'impacte econòmic de la detecció precoç de dificultats a la Comunitat Valenciana.

Finalment, s'inclouen les referències bibliogràfiques i legals, una nota biogràfica de l'autor i els annexos, que aborden dide com a eina de detecció precoç de dificultats i, de nou, l'impacte econòmic que suposaria invertir en ella per cada 10% d'alumnat que deixaria de repetir, d'eixir de l'ESO sense el títol o d'abandonar de manera primerenca els seus estudis.

A. La repetició, el fracàs escolar i l'abandó primerenc i la seua evolució a la Comunitat Valenciana

En aquest apartat es parla del panorama general en relació amb la repetició, el fracàs escolar i l'abandó primerenc i la seua evolució a la Comunitat Valenciana al llarg de les últimes dècades. Les Figures 1a, 1b, 1c, així com les següents 2a, 2b, 3a, 3b, 4a i 4b mostren la comparació entre CCAA referent a:

- Les taxes d'idoneïtat, que descriuen la proporció d'alumnat que als 12 i als 15 anys estan en el curs que els correspon per edat, així com les seues taxes inverses, és a dir, la proporció d'alumnat d'aquestes edats que no està en el curs que li correspon per edat (Figures 1a, 1b i 1c).
- Les xifres de fracàs escolar, entés com a alumnat que ix de l'ESO sense el títol, en aquest cas, en el curs 2019-20 (Figura 2a i 2b).
- Les xifres d'abandó primerenc, entés com la població entre 18 i 24 anys que ha abandonat de manera primerenca els seus estudis o la seua formació l'any 2022, posant el focus en batxillerat i CFGM (Figures 3a, 3b, 4a i 4b).

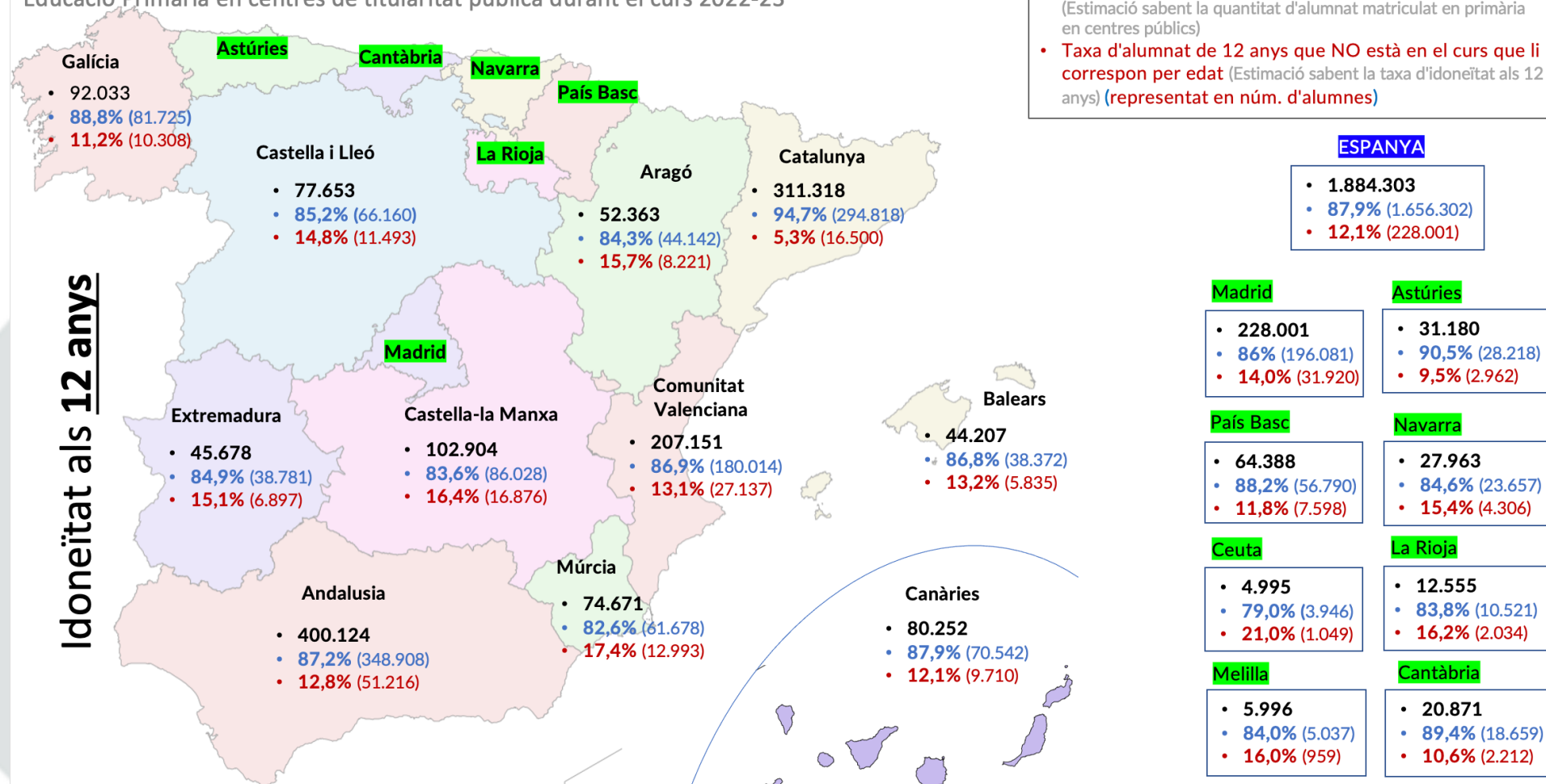
Les dades s'han reordenat en les Taules 1, 2, 3 i 4. En concret, en les Taules 1 i 2 s'ofereix la distribució de CCAA en funció de la seua taxa inversa d'idoneïtat, és a dir, del percentatge d'alumnat de 12 i 15 anys respectivament que no està en el curs que li correspon per edat. A Espanya, la mitjana en el curs 2021-22 està en el 12'1% en el cas d'alumnat de 12 anys i en el 24'5% en el cas d'alumnat de 15 anys.

D'altra banda, la Taula 3 descriu la distribució de les CCAA segons la seua taxa de fracàs escolar en el curs 2019-20. Com pot veure's, en aquest curs, a Espanya el 12'9% de l'alumnat que cursava l'ESO va eixir d'aquesta etapa sense el títol.

Finalment, la Taula 4 es refereix a la distribució de les CCAA segons la proporció d'abandó primerenc. L'any 2022, la mitjana és de 13'9% a Espanya.

Figura 1a.

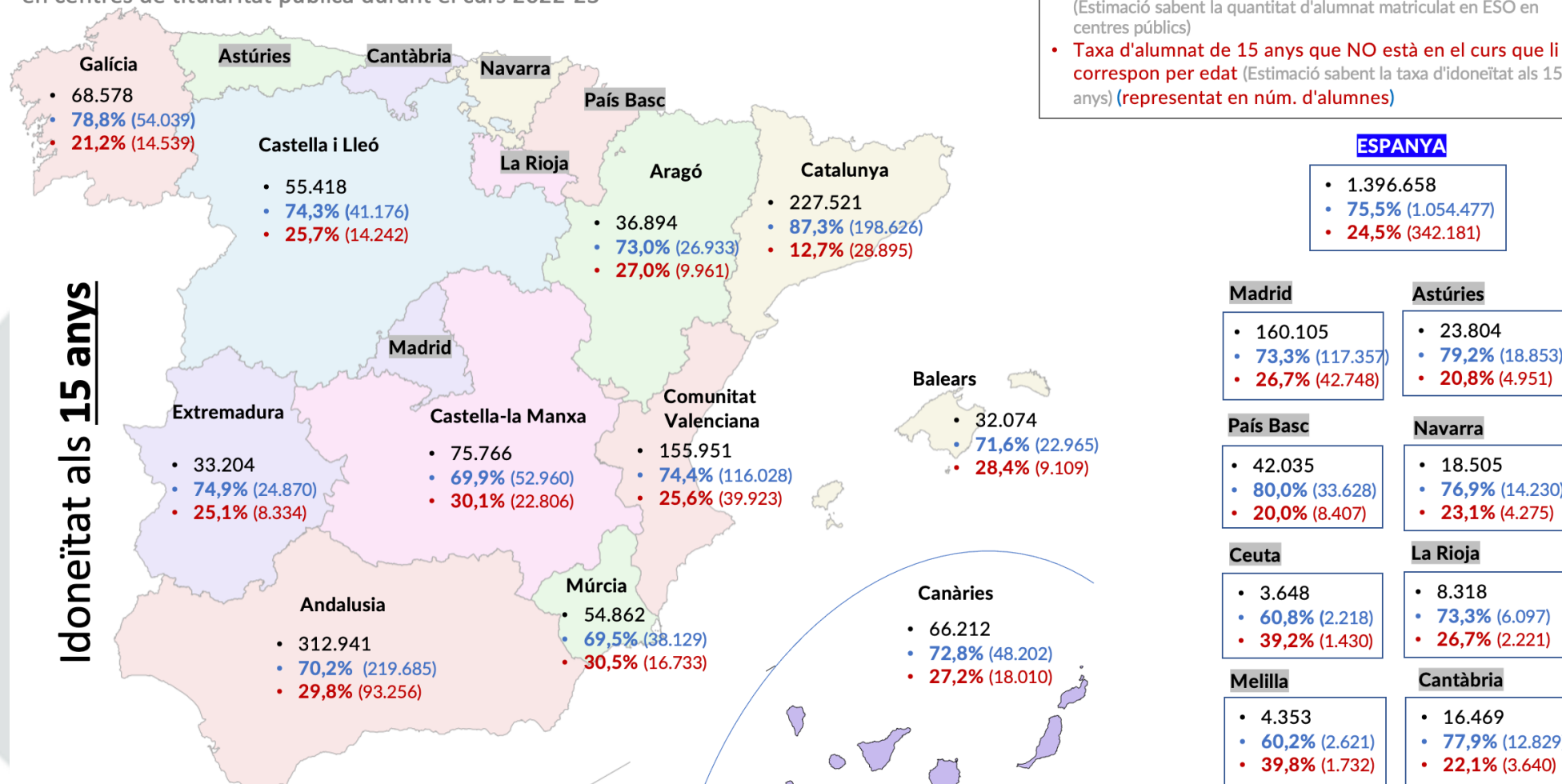
Distribució de les CCAA segons les seues taxes d'ideïtat als 12 anys en el curs 2021-22,
incloent-hi una estimació de les dades absolutes a partir de l'alumnat matriculat en
Educació Primària en centres de titularitat pública durant el curs 2022-23

Font: elaboració pròpia a partir de les xifres de l'educació a Espanya i del Sistema estatal d'indicadors de l'educació, del Ministeri d'Educació i Formació Professional

Figura 1b.

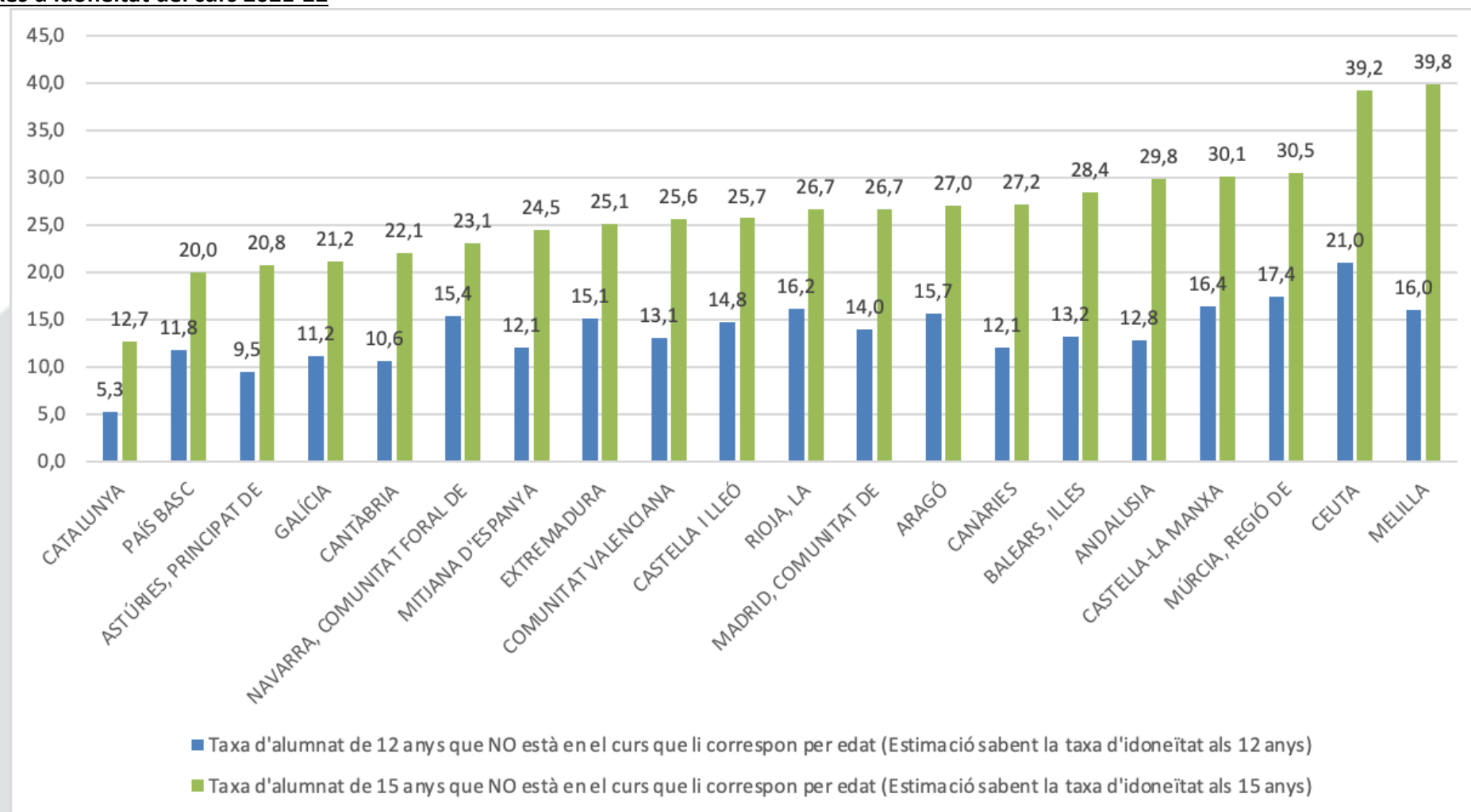
Distribució de les CCAA segons les seues taxes d'idoneïtat als 15 anys en el curs 2021-22,
incloent-hi una estimació de les dades absolutes a partir de l'alumnat matriculat en ESO
en centres de titularitat pública durant el curs 2022-23

Font: elaboració pròpia a partir de les xifres de l'educació a Espanya i del Sistema estatal d'indicadors de l'educació, del Ministeri d'Educació i Formació Professional

Figura 1c.

Distribució de les CCAA segons les seues taxes d'alumnat que als 15 i als 12 no està en el curs que els correspon per edat a partir de les respectives taxes d'idoneïtat del curs 2021-22¹⁾

Font: elaboració pròpia a partir de les xifres de l'educació a Espanya i del Sistema estatal d'indicadors de l'educació, del Ministeri d'Educació i Formació Professional

Nota: (1) S'han ordenat les CCAA en funció de la seua taxa d'alumnat de 15 anys que no està en el curs que li correspon per edat.

Taula 1. Distribució de les CCAA segons la proporció d'alumnat de 12 anys que no està en el curs que li correspon per edat. Curs 2021-22

CCAA per davall de la mitjana d'Espanya en alumnat de 12 anys que no està en el curs que li correspon per edat		CCAA per damunt de la mitjana d'Espanya en alumnat de 12 anys que no està en el curs que li correspon per edat	
Catalunya	5,3	Andalusia	12,8
Astúries, Principat de	9,5	Comunitat Valenciana	13,1
Cantàbria	10,6	Balears, Illes	13,2
Galícia	11,2	Madrid, Comunitat de	14,0
País Basc	11,8	Castella i Lleó	14,0
Canàries	12,1	Extremadura	15,1
		Navarra, Comunitat Foral de	15,4
		Aragó	15,7
		Melilla	16,0
		Rioja, La	16,2
		Castella-La Manxa	16,4
		Múrcia, Regió de	17,4
		Ceuta	21,0
		Mitjana d'ESPANYA	12'1%

Font: elaboració pròpia

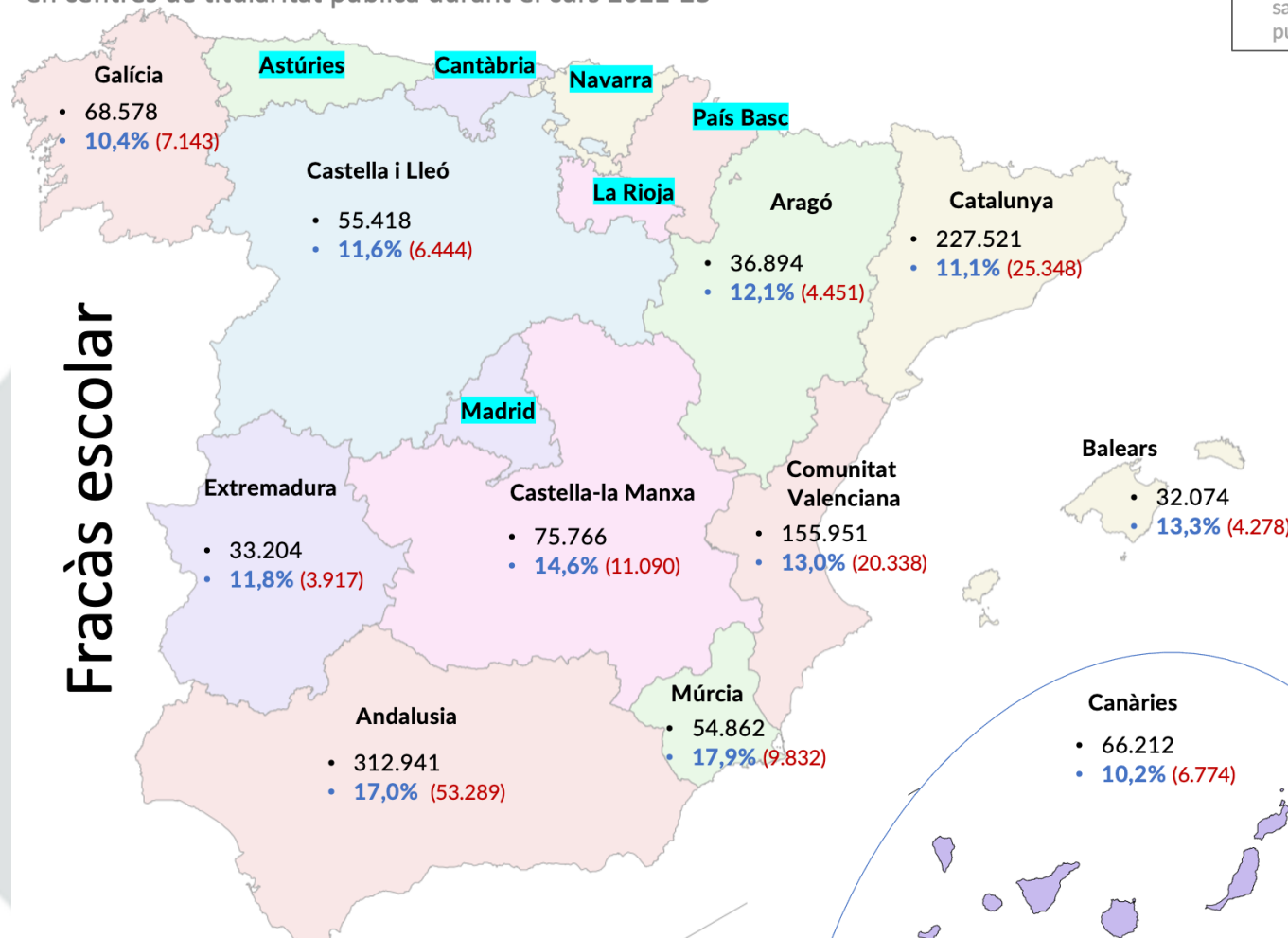
Taula 2. Distribució de les CCAA segons la proporció d'alumnat de 15 anys que no està en el curs que li correspon per edat. Curs 2021-22

CCAA per davall de la mitjana d'Espanya en alumnat de 15 anys que no està en el curs que li correspon per edat		CCAA per damunt de la mitjana d'Espanya en alumnat de 15 anys que no està en el curs que li correspon per edat	
Catalunya	12,7	Extremadura	25,1
País Basc	20,0	Comunitat Valenciana	25,6
Astúries, principat de	20,8	Castella i Lleó	25,7
Galícia	21,2	Madrid, Comunitat de	26,7
Cantàbria	22,1	Rioja, La	26,7
Navarra, Comunitat Foral de	23,1	Aragó	27,0
		Canàries	27,2
		Balears, illes	28,4
		Andalusia	29,8
		Castella-La Manxa	30,1
		Múrcia, Regió de	30,5
		Ceuta	39,2
		Melilla	39,8
		Mitjana d'ESPANYA	24'5%

Font: elaboració pròpia

Figura 2a

Distribució de les CCAA segons les seues taxes de fracàs escolar en el curs 2019-20,
incloent-hi una estimació de les dades absolutes a partir de l'alumnat matriculat en ESO
en centres de titularitat pública durant el curs 2022-23

- Matriculats/as en ESO en centres públics (22-23)
- Taxa de fracàs escolar (22-23)
- N. d'alumnat que ix de l'ESO sense el títol (Estimació sabent la quantitat d'alumnat matriculat en ESO en centres públics)

ESPANYA

- 1.396.658
- 12,9% (180.693)

Madrid

- 160.105
- 12,2% (19.517)

Astúries

- 23.804
- 10,3% (2.443)

País Basc

- 42.035
- 8,4% (3.530)

Navarra

- 18.505
- 9,1% (1.684)

Ceuta

- 3.648
- 24,2% (883)

La Rioja

- 8.318
- 13,5% (1.121)

Melilla

- 4.353
- 17,4% (755)

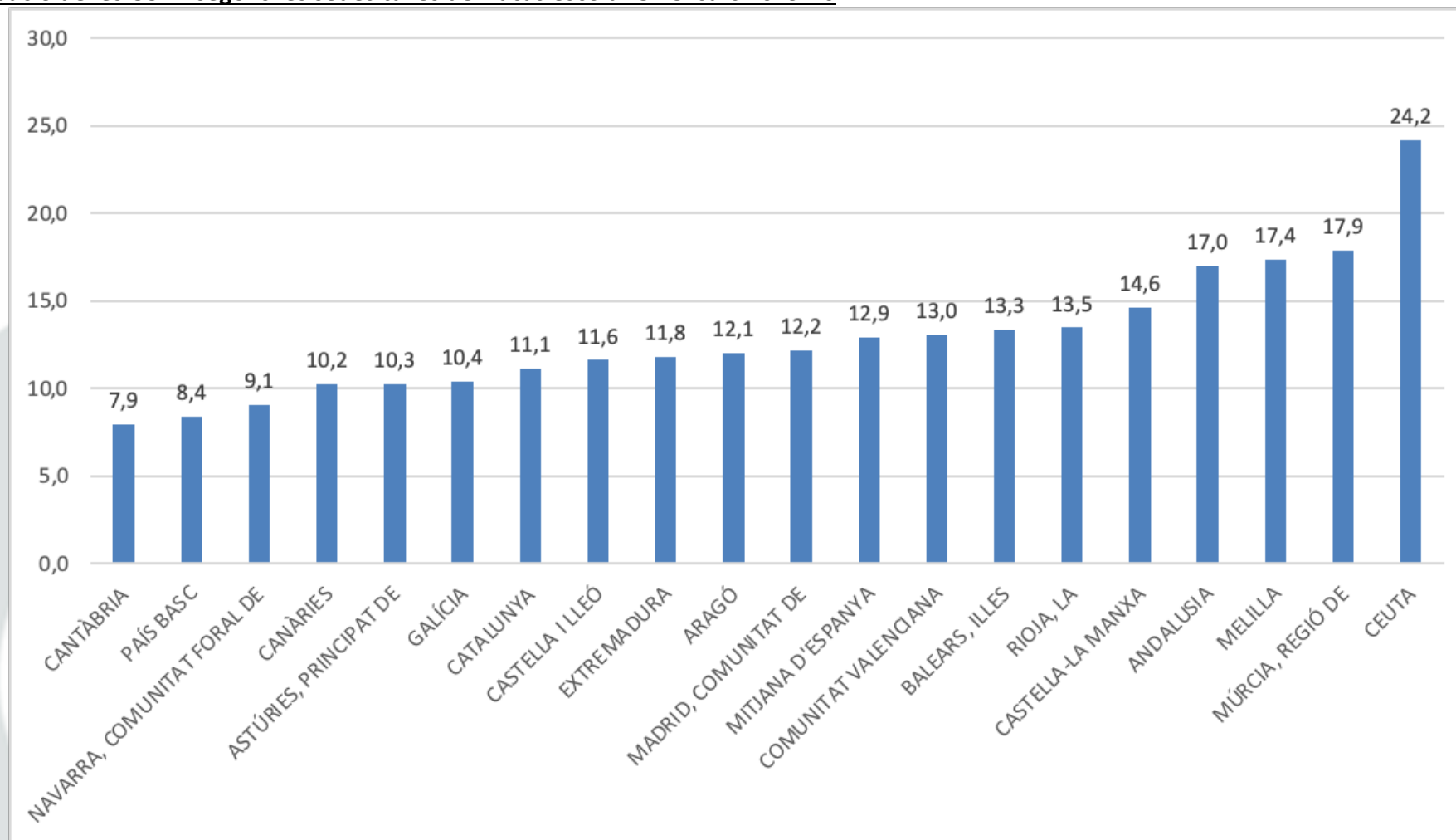
Cantàbria

- 16.469
- 7,9% (1.307)

Font: elaboració pròpia a partir de les xifres de l'educació a Espanya i del Sistema estatal d'indicadors de l'educació, del Ministeri d'Educació i Formació Professional

Figura 2b

Distribució de les CCAA segons les seues taxes de fracàs escolar en el curs 2019-20⁽¹⁾

Font: elaboració pròpia a partir de les xifres de l'educació a Espanya i del Sistema estatal d'indicadors de l'educació, del Ministeri d'Educació i Formació Professional

Nota: (1) S'han ordenat les CCAA en funció de la seua taxa d'alumnat que ix de l'ESO sense el títol.

Figura 3a.

Distribució de les CCAA segons les seues taxes d'abandó primerenc l'any 2022, incloent-hi una estimació de les dades absolutes a partir de l'alumnat matriculat en batxillerat en centres de titularitat pública durant el curs 2022-23

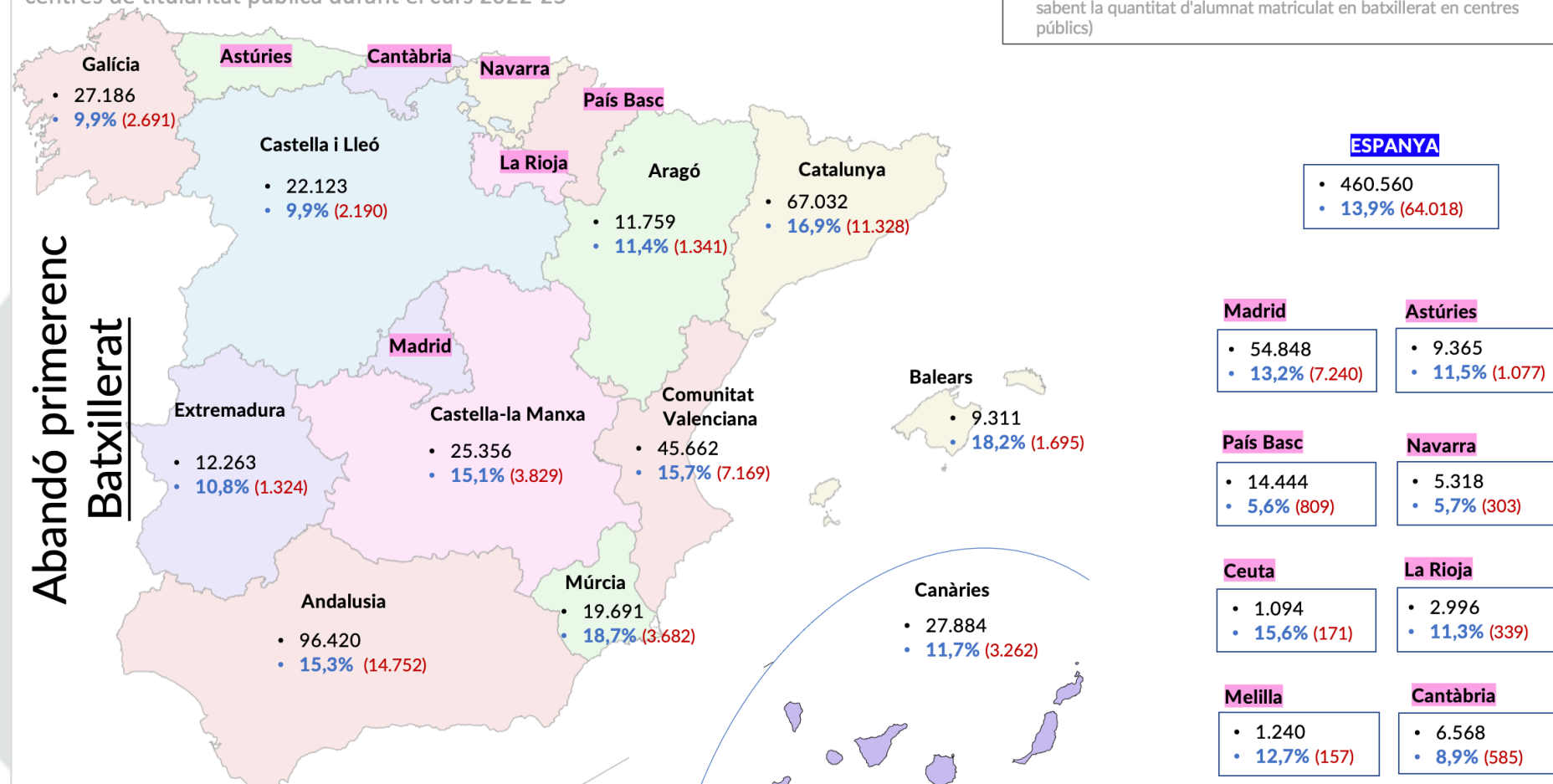
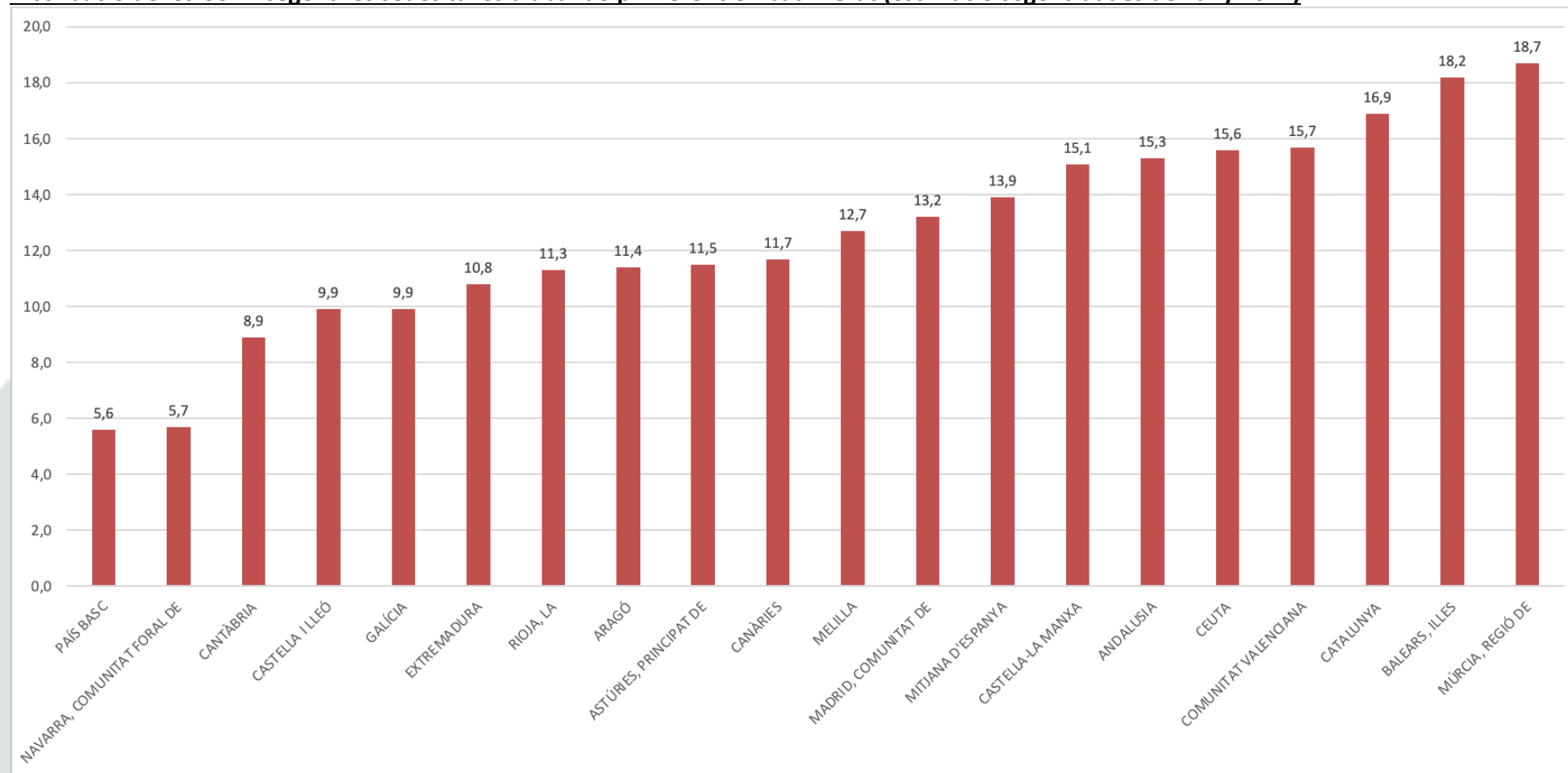

Figura 3b

Distribució de les CCAA segons les seues taxes d'abandó primerenc en batxillerat (estimació segons dades de l'any 2022)⁽¹⁾

Font: elaboració pròpia a partir de les xifres de l'educació a Espanya i del Sistema estatal d'indicadors de l'educació, del Ministeri d'Educació i Formació Professional

Nota: (1) S'han ordenat les CCAA en funció de la seua taxa d'alumnat que abandona de manera primerenca en batxillerat.

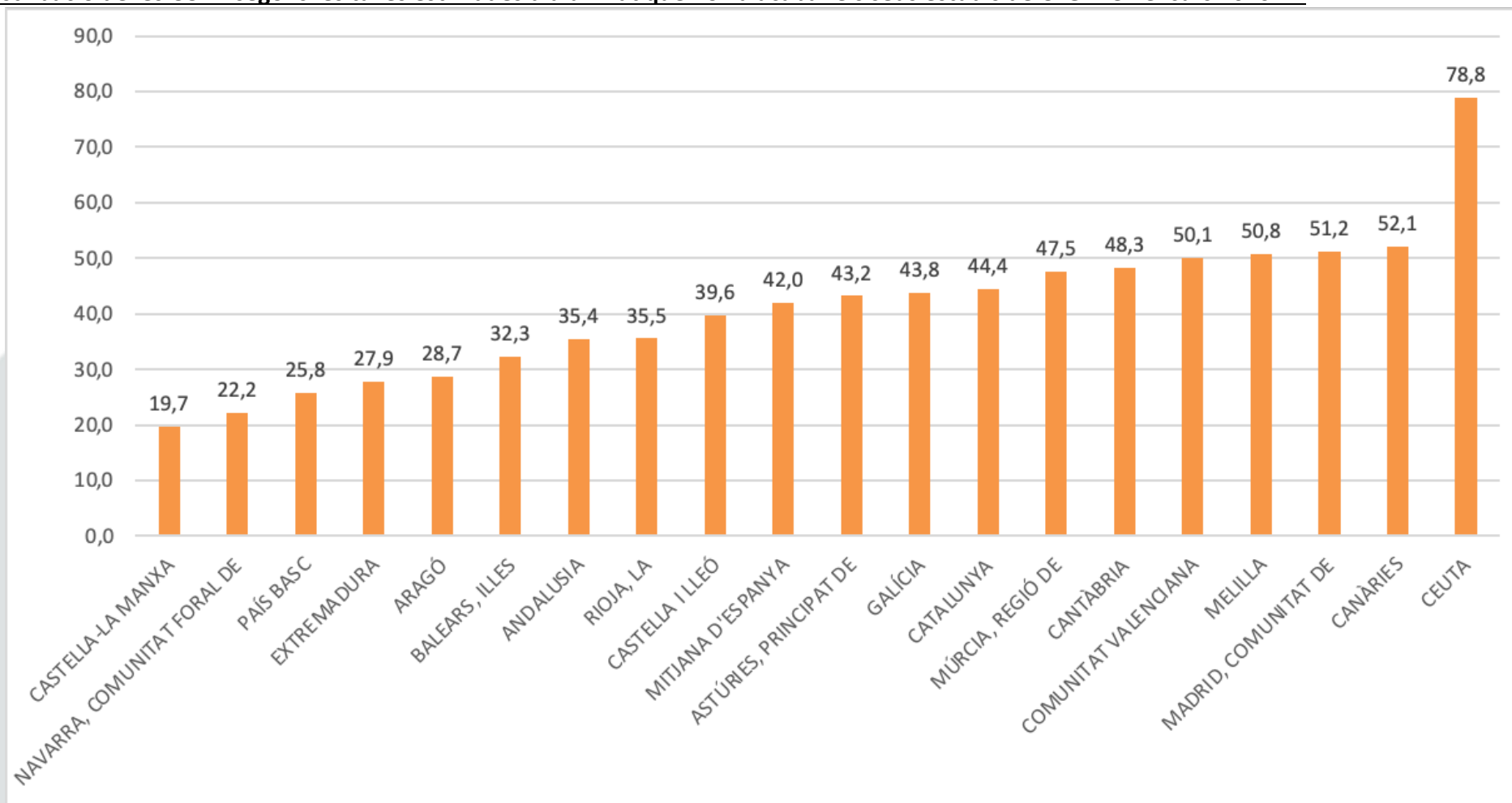
Figura 4a.

Distribució de les CCAA segons les seues taxes estimades d'alumnat que en el curs 2020-21 no va acabar Cicles Formatius de Grau Mitjà havent iniciat en ells els seus estudis, a partir de les dades d'alumnat de nou ingrés en centres de titularitat pública durant el curs 2021-22

Figura 4b

Distribució de les CCAA segons les taxes estimades d'alumnat que no va acabar els seus estudis de CFGM en el curs 2020-21⁽¹⁾

Font: elaboració pròpia a partir de les xifres de l'educació a Espanya i del Sistema estatal d'indicadors de l'educació, del Ministeri d'Educació i Formació Professional

Nota: (1) S'han ordenat les CCAA en funció de la seua taxa d'alumnat que abandona de manera primerenca en CFGM.

Taula 3. Distribució de les CCAA segons la proporció d'alumnat que ix de l'ESO sense el títol. Curs 2019-20

CCAA per davall de la mitjana d'Espanya en fracàs escolar		CCAA per damunt de la mitjana d'Espanya en fracàs escolar	
Cantàbria	7,9	Comunitat Valenciana	13,0
País Basc	8,4	Balears, Illes	13,3
Navarra, Comunitat Foral de	9,1	Rioja, La	13,5
Canàries	10,2	Castella-La Manxa	14,6
Astúries, Principat de	10,3	Andalusia	17,0
Galícia	10,4	Melilla	17,4
Catalunya	11,1	Múrcia, Regió de	17,9
Castella i Lleó	11,6	Ceuta	24,2
Extremadura	11,8		
Aragó	12,1		
Madrid, Comunitat de	12,2		
		Mitjana d'ESPANYA	12'9%

Font: elaboració pròpia

Taula 4. Distribució de les CCAA segons la proporció d'abandó primerenc. Any 2022

CCAA per davall de la mitjana d'Espanya en abandó primerenc		CCAA per damunt de la mitjana d'Espanya en abandó primerenc	
País Basc	5,6	Castella-La Manxa	15,1
Navarra, Comunitat Foral de	5,7	Andalusia	15,3
Cantàbria	8,9	Ceuta	15,6
Castella i Lleó	9,9	Comunitat Valenciana	15,7
Galícia	9,9	Catalunya	16,9
Extremadura	10,8	Balears, Illes	18,2
Rioja, La	11,3	Múrcia, Regió de	18,7
Aragó	11,4	Ceuta	24,2
Astúries, Principat de	11,5		
Canàries	11,7		
Melilla	12,7		
Madrid, Comunitat de	13,2		
		Mitjana d'ESPANYA	13'9%

Font: elaboració pròpia

Una vegada s'ha explorat en la comparació entre Comunitats Autònomes, les següents gràfiques es refereixen a la Comunitat Valenciana en general i aborden els següents punts. En primer lloc, la Gràfica 1 contempla les taxes d'idoneïtat per edats des del curs 1999-2000 al 2021-2022. Aquestes taxes descriuen la proporció d'alumnat que als 12 i als 15 anys estan en el curs que els correspon per edat (6é de Primària i 4t de l'ESO respectivament, segons la distribució actual d'etapes i cursos). En segon lloc, la Gràfica 2 descriu les taxes d'alumnat que ix de l'ESO sense el títol de Graduat, per sexe, des del curs 2001-2002 al 2019-2020, i en tercer lloc, la Gràfica 3 aborda les taxes d'abandó primerenc des de l'any 2005 fins a l'any 2022, també per sexe.

En els tres casos, sembla haver-hi una clara tendència positiva, a l'alça en el cas de les taxes d'idoneïtat i decreixent en el cas del fracàs escolar i l'abandó prematur, especialment a partir del curs 2007-2008. No és objecte d'aquest informe analitzar detalladament les causes dels possibles canvis de tendència d'aquests fenòmens, però semblen guardar més relació amb la situació econòmica del país que amb les successives lleis educatives que s'han promulgat i derogat en les últimes dècades. Tinga's en compte, en aqueix sentit, la

crisi econòmica que va patir el país a partir de 2008, o la derivada de la crisi pandèmica de 2020. S'ha inclòs també la Gràfica 4 per a contrastar les xifres amb l'evolució de la taxa d'aturats a la Comunitat Valenciana. Sembla que, a major taxa de desocupació, major la probabilitat de reduir les taxes d'abandó prematur i fracàs escolar en general. L'esperança de vida escolar sembla augmentar quan se sap (o es creu) que un baix nivell d'estudis pot significar engrossir les xifres de desocupació o acabar exercint treballs precaris i obtenint per ells salaris insuficients per a afrontar el cost de vida. Això pot ser motivació suficient per a la permanència escolar.

No vol afirmar-se amb això que les successives reformes educatives no tinguen cap influència. Els criteris de repetició que en elles s'estableixen, per exemple, sí que poden tindre efectes sobre les taxes d'idoneïtat, ja que incideixen en elles directament. En el Quadre 1 es recullen els criteris de repetició que s'estableixen amb les últimes reformes educatives.

Quadre 1. Criteris de repetició en Educació Primària des de la LOGSE (1990) fins a la LOMLOE (2021)

	1990	2002	2006	2013	2021
	LOGSE	LOCE	LOE	LOMCE	LOMLOE
Criteris de repetició en Educació Primària (6 cursos, 3 cicles)	1 repetició per cicle	1 repetició en tota la Primària	1 repetició en tota la Primària	1 repetició en tota la Primària (amb plans de reforç o recuperació)	1 repetició en tota la Primària (amb plans de reforç o recuperació)
Criteris de repetició en ESO (4 cursos, 2 cicles)	1 repetició per cicle	1 repetició per curs (amb dret a permanència fins als 18 anys)	1 repetició per curs 2 repeticions màxim en tota l'etapa En 4t curs pot repetir-se una segona vegada si no s'ha repetit abans Es repeteix amb 3 o més matèries suspeses	1 repetició per curs 2 repeticions màxim en tota l'etapa En 4t curs pot repetir-se una segona vegada si no s'ha repetit abans Es repeteix amb 3 o més matèries suspeses o amb 2 matèries si aquestes són Matemàtiques i Llengua castellana i Literatura	1 repetició per curs 2 repeticions màxim en tota l'etapa En 4t curs pot repetir-se una vegada més, encara que haja esgotat el màxim de permanències, si es valora favorablement per l'equip docent Es repeteix amb 3 o més matèries suspeses

Font: elaboració pròpia

Com pot veure's, sabent que la repetició es pren com a últim recurs, en Educació Primària, al llarg dels anys s'ha optat per limitar les repeticions a una sola vegada en tota la primària. Amb la LOGSE, no obstant això, es permetia una repetició per cicle. Així mateix, des de 2013, amb la LOMCE, es contempla la repetició acompanyant-la amb plans de reforç i recuperació.

En el cas de l'ESO, per contra, s'ha passat d'una repetició per cicle (és a dir, dues repeticions màxim en tota l'etapa, sabent que en ella solament hi ha dos cicles) a una repetició per curs, afegint especificitats i noves condicions a cada nova reforma. En aqueix sentit, amb la LOCE (2002) solament es permetia una repetició per curs, però el dret a romandre en l'etapa es limitava a 18 anys. Amb la LOE (2006) ja s'especifica que és possible repetir una vegada per curs (amb l'excepció de 4t curs si no s'ha repetit abans), però màxim dues vegades en tota l'etapa. Això es manté fins a la LOMLOE (2021), amb matisos. Tant en la LOE (2006) com en la LOMCE (2013) i la LOMLOE (2021) la repetició es dona quan s'obté avaluació negativa en 3 o més matèries (en el cas de la LOMCE se li dona més pes a les matèries de Matemàtiques i Llengua castellana i Literatura, en la mesura en què també es repeteix curs si s'obté avaluació negativa en totes dues).

Coneixent aquesta evolució en els criteris, s'han afegit a la Gràfica 1 els moments en els quals es van promulgar cadascuna d'aquestes lleis educatives, per a veure fins a quin punt la seua promulgació i posada en marxa coincideix o no amb els canvis de tendència en les xifres d'idoneïtat. En el cas d'Educació Primària no s'adverteixen canvis significatius en el període contemplat per a l'alumnat de 12 anys, oscil·lant entre el 83% i el 88%. Si es busquen explicacions sobre aquest tema en les reformes educatives, cal tindre en compte que en el període contemplat no hi ha canvis en els criteris de repetició (es permet només una en tota l'etapa). El fet d'acompanyar la repetició amb plans de reforç o recuperació es contempla amb la LOMCE i amb la LOMLOE i pot haver influït positivament en la prevenció de futures repeticions una vegada es passa a l'etapa de l'ESO, però resulta difícil de valorar sense fer un estudi específic sobre aquest tema. Aparentment, des del curs 2009-10 s'inicia una gradual tendència a l'alça, però falten elements per a poder atribuir aquest fet clarament a una reforma educativa.

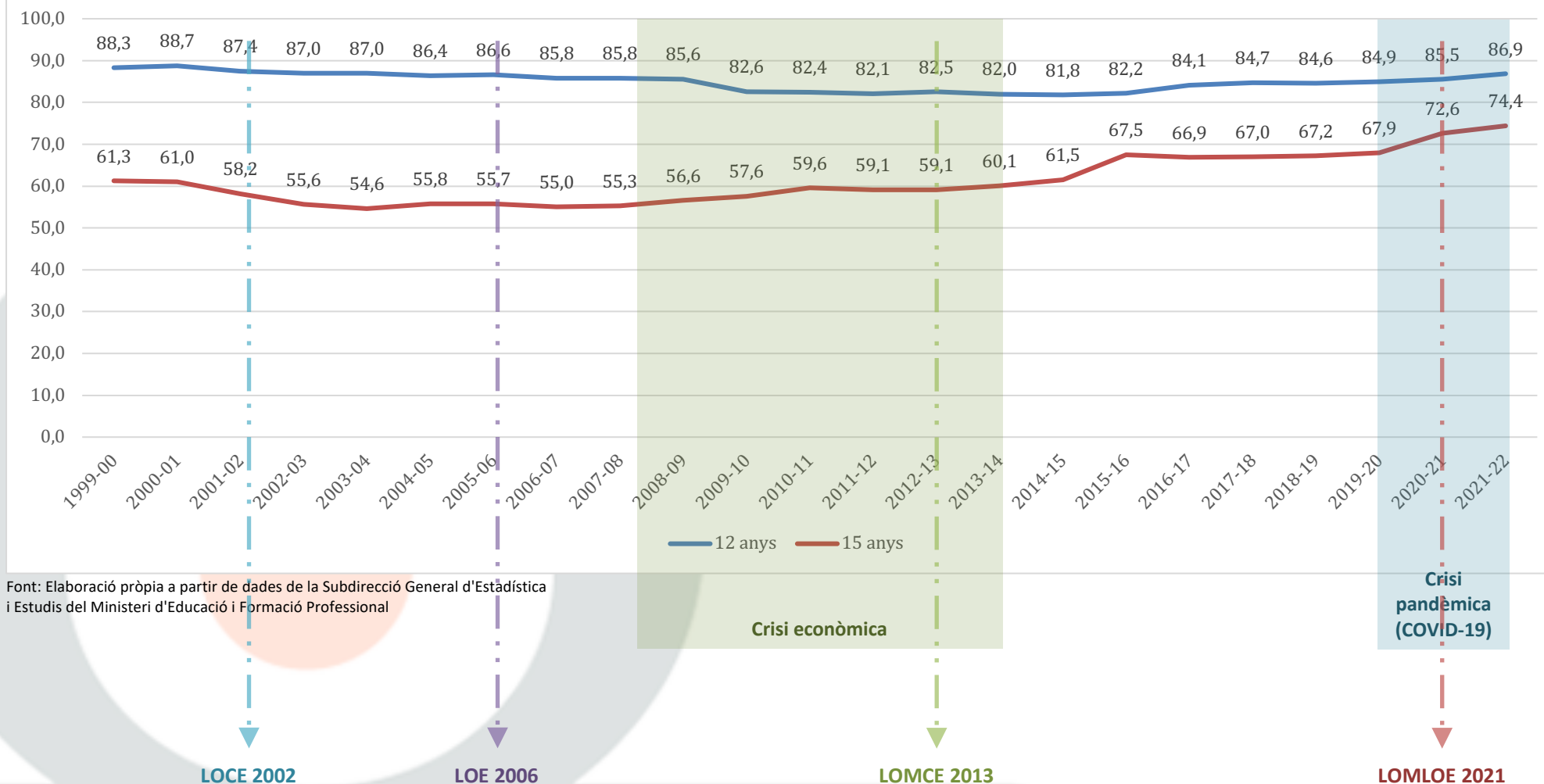
Quant a l'ESO, les taxes d'idoneïtat per a l'alumnat de 15 anys són més baixes en part, primer, perquè poden acumular una repetició en educació primària, i segon, perquè el sistema escolar també permet més repeticions en aquesta etapa (màxim dos en tota l'etapa en el període contemplat). El criteri "Es repeteix amb 3 o més matèries suspeses" existeix des de la LOE (2006) i sembla que a partir d'ací les taxes d'idoneïtat han començat a pujar, en la mesura en què hi ha alumnat que passa de curs amb una avaluació negativa en una o dues matèries. Aquest criteri no ha canviat des de llavors malgrat les successives reformes educatives, per la qual cosa podria afirmar-se que ha tingut un efecte directe sobre les taxes d'idoneïtat independentment que hagen pogut influir altres factors, fent que les xifres pugen d'un 57'4% en el curs 2006-07 a un 75'5% en el curs 2021-22.

Si ja pot resultar complex determinar fins a quin punt els canvis en els criteris de repetició han tingut efecte sobre les taxes d'idoneïtat, encara ho és més veure els efectes que han pogut o poden tindre sobre les taxes de fracàs escolar o d'abandó primerenc (Gràfiques 2 i 3). Pot ser que una major flexibilitat en els criteris de repetició pugui evitar o retardar una repetició, i més quan amb ella es preveuen plans de reforç o recuperació,

però fins a quin punt impedeix l'abandó dels estudis una vegada complits els 16 anys, per exemple? Així mateix, la manca d'un pacte d'Estat per l'educació que permeta convertir les reformes educatives en una qüestió d'Estat en lloc d'en un assumpte de règim polític, fa que tinguen un curt recorregut, la qual cosa dificulta poder avaluar el seu abast global i les seues conseqüències, excepte en els criteris que poden haver-se mantingut d'una reforma a la següent, com hem vist.

Encara que canviar els criteris de repetició pot afectar directament les xifres d'idoneïtat, igual que el fet d'incloure plans de reforç o recuperació per a previndre futures repeticions, això no basta per a solucionar el problema de fons. Hi ha altres elements que han de tindre's en compte i un d'ells pot ser dotar d'eines que permeten la detecció precoç de dificultats, qüestió que s'aborda en la següent secció.

Gràfica 1. Evolució de les taxes d'idoneïtat a la Comunitat Valenciana, per edats
Dades relatives

Gràfica 2. Evolució de les taxes d'alumnat que ix de l'ESO sense el títol a la Comunitat Valenciana, per sexe
Dades relatives

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de la Subdirecció General d'Estadística i Estudis del Ministeri d'Educació i Formació Professional

LOCE 2002

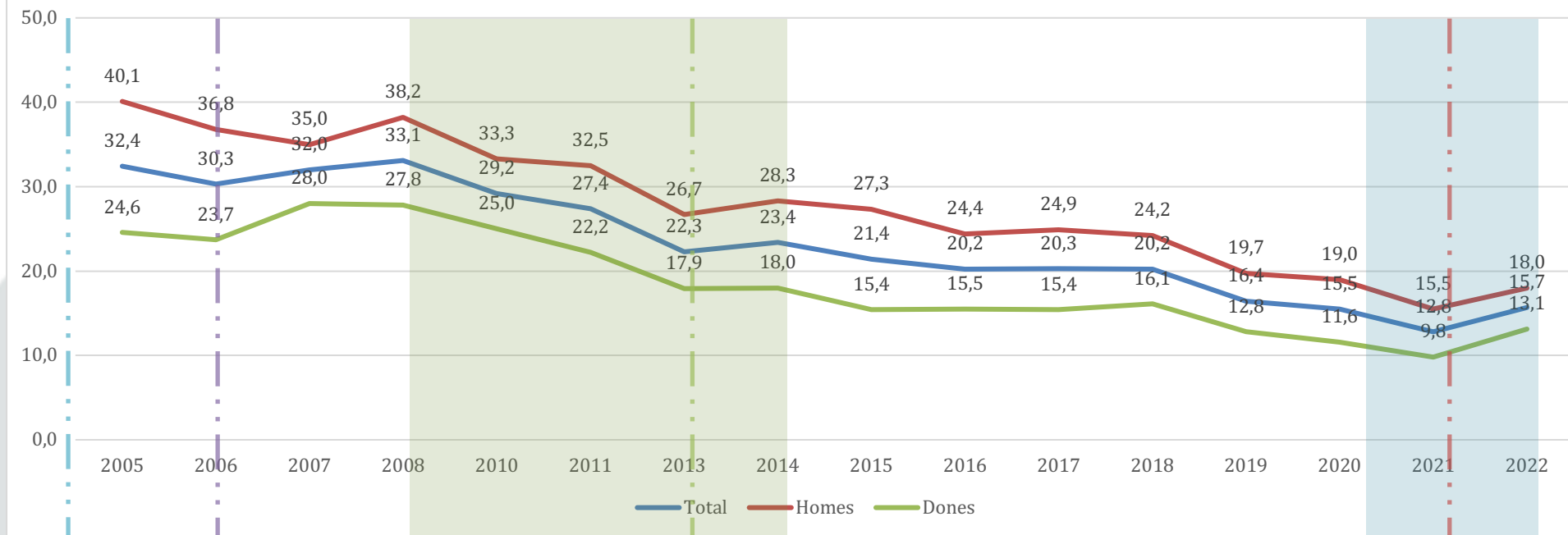
LOE 2006

LOMCE 2013

LOMLOE 2021

Gràfica 3. Evolució de les taxes d'abandó primerenc a la Comunitat Valenciana, per sexe

Dades relatives

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de la Subdirecció General d'Estadística i Estudis del Ministeri d'Educació i Formació Professional

Crisi econòmica

Crisi pandèmica (COVID-19)

LOCE 2002

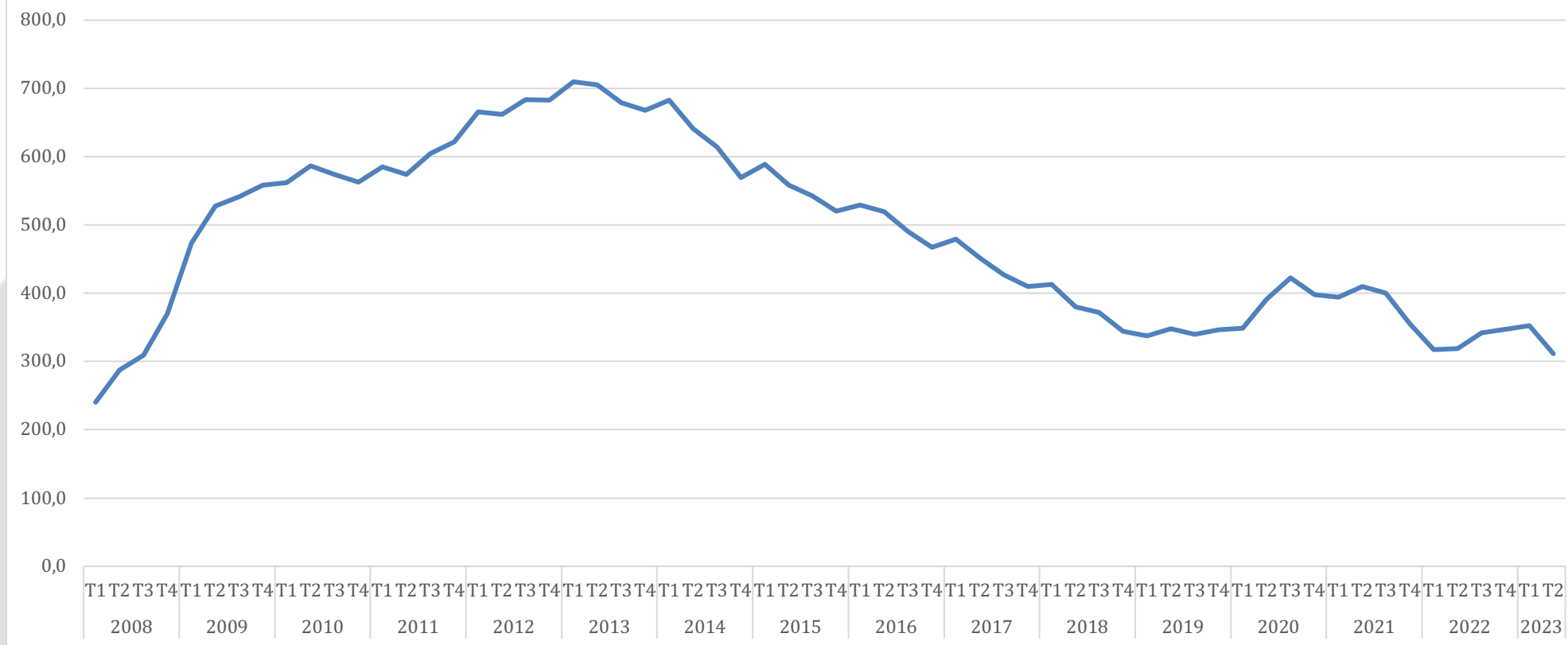
LOE 2006

LOMCE 2013

LOMLOE 2021

Gràfica 4. Evolució de la taxa d'aturats a la Comunitat Valenciana, per trimestres

Unitats: Milers de persones

Font: Enquesta de Població Activa (INE).

B. La necessària detecció de dificultats i els perills de no detectar-les a temps

Les dificultats que poden entorpir el procés d'aprenentatge a les escoles (i fora d'elles) són moltes i de molt diversa índole i naturalesa. Sense intenció de desenvolupar ací una tipologia de dificultats, les cal concerneixen pròpiament el procés d'aprenentatge, afectant la memòria, al raonament numèric, a l'aprenentatge del càlcul, a l'aprenentatge de la lectura i/o de l'escriptura, a l'adquisició i desenvolupament del llenguatge, al processament visoespacial, entre altres. Un altre tipus de dificultats, relacionades amb el desenvolupament, es referirien a aspectes com la psicomotricitat, la visió, l'audició, la nutrició, l'atenció i la impulsivitat. En tercer lloc, hi ha dificultats de tipus social i guarden relació amb qüestions com l'assetjament escolar o l'abús de la tecnologia, per exemple, i, finalment, en el pla emocional i de comportament, podríem trobar aspectes com una baixa autoestima, problemes d'ansietat, dificultats per a gestionar la ira o per a tolerar les frustracions, entre moltes altres i per posar només alguns exemples.

Totes elles constitueixen obstacles en el pas per l'escola (entés aquesta com a sistema educatiu o escolar), influint directament sobre el rendiment escolar, la qual cosa en múltiples ocasions pot traduir-se en repetició de curs, absentisme o abandó escolar. Al seu torn, aquests fenòmens suposen sobre costos econòmics, mal aprofitament dels recursos, a més de conseqüències directes sobre les trajectòries vitals de l'alumnat, la visió de si mateixos, les expectatives socials, etcètera; d'ací la necessitat de detectar aqueixos indicis i a més de fer-ho a temps, és a dir, de manera primerenca:

Ona intervenció diagnòstica i terapèutica precoç, acompanyada d'efectives mesures educatives i soci-familiars, poden revertir molt eficaçment els problemes d'aprenentatge i de conducta, permetent que els alumnes afectats puguin desenvolupar una vida saludable, profitosa i autònoma com la resta de població escolar (Grup de Recerca de Psiquiatria, Salut Mental i Adiccions, 2020, p. 8).

La necessitat d'una detecció precoç de dificultats, siguen aquestes quines siguen, des de situacions d'assetjament escolar a una dislèxia, una discalculia, un TDAH o un TEA, es recull en múltiples estudis, on s'adverteix, al mateix temps, que una detecció a temps permet al seu torn una intervenció i un acompanyament primerencs (Salgado Cacho, 2023; Alonso-Esteban *et al.*, 2020; Martos Pérez, 2006). Els perills d'una detecció tardana són múltiples i molt variats. Sens dubte influeixen sobre el rendiment i els resultats escolars, la qual cosa incrementa el risc (la probabilitat) de fracàs escolar, repetició i abandó, però també en la vida personal i familiar, en la relació amb l'entorn i amb un/a mateix/a, així com la relació i l'afecte que es té envers l'escola i el que aquesta ofereix (Gutiérrez-Fresneda, Planelles-Iváñez i Parra, 2023; Labrador Rodríguez, 2022; Augusto Vaz, 2020; Grup de Recerca de Psiquiatria, Salut Mental i Adiccions, 2020; Coronat Hijón, 2012; Fortea Sevilla, 2011). Això situa a la detecció precoç de dificultats en un element clau per a la prevenció de problemes futurs, més enllà de l'escola. La detecció precoç té caràcter preventiu i permet la posada en marxa de les mesures necessàries en els entorns (familiar, escolar...) en els quals transita el xiquet/a. En paraules de López Bueno (2011):

La urgència en la prevenció, detecció, diagnòstic i intervenció sobre factors de risc [com són dificultats o necessitats educatives especials] és la fi essencial de l'Atenció precoç. La importància de prestar un servei d'atenció precoç integral a la infància ve avalada per nombrosos estudis neurològics que posen de manifest l'estreta relació que existeix entre el desenvolupament maduratiu del sistema nerviós i la prevenció i intervenció primerenques davant situacions de risc (p. 7).

Així mateix, una detecció precoç massiva d'aquests indicis permetria:

- Disposar d'un mapa de necessitats del nostre alumnat, per edats, cursos i regions.
- Tindre la possibilitat de posar en marxa i a temps mesures que puguin satisfer aquestes necessitats detectades, és a dir, saber en quins llocs i amb quin alumnat és convenient destinar recursos i professionals que permeten diagnosticar aquestes dificultats i intervindre en elles, evitant que amb el temps la situació esdevinga en problemàtiques majors.

És difícil respondre a la pregunta de quants xiquets/es i joves podria ajudar una detecció precoç, perquè amb ella s'inclouen un gran espectre de tipus de dificultats. Imaginem, no obstant això, que almenys un 10% de les repeticions escolars, de l'eixida de l'ESO sense el títol i de l'abandó prematur es deu a algunes de les dificultats esmentades anteriorment.

Què suposaria ajudar al 10% de l'alumnat que tinguera baix rendiment acadèmic a causa de dificultats no detectades a temps?

- En primer lloc, suposaria baixar un 10% el percentatge de xiquets/es i joves que, tenint un baix rendiment acadèmic, el passen malament en el col·legi per alguna mena de dificultat.
- En segon lloc, podria aconseguir-se que l'entorn familiar i escolar d'aquests xiquets/es i joves comprengueren abans i millor les seues dificultats, actuant en conseqüència.
- En tercer lloc, es mobilitzarien a temps els recursos necessaris (els professionals competents i el col·legi) perquè pogueren superar-se les dificultats com més prompte millor.
- En quart lloc, s'acostaria més a les escoles al model d'escoles inclusives, per gestionar millor la diversitat de les seues aules, en benefici de la igualtat d'oportunitats, la convivència i la cohesió social.
- En cinqué lloc, s'aconseguiria fer que aqueix 10% d'alumnat que hauria acabat abandonant els seus estudis milloraria la seua relació amb l'escola, amb el professorat, amb els companys/es i amb els estudis en general, fent més probable la permanència en el sistema.
- En sisé lloc, i tenint en compte aquest últim punt, podria aconseguir-se que augmentaren les seues possibilitats d'accedir a més alts nivells educatius i amb això també a millors posicions socials.

Amb tot, la detecció precoç de dificultats ajudaria a continuar avançant, no sols cap a models d'escoles inclusives¹ capaces de detectar i anticipar-se, des d'edats primerenques, a les dificultats que puguen suposar obstacles per al rendiment acadèmic de l'alumnat i la seua trajectòria escolar en general, sinó també cap a escoles que potencien el seu benestar dins i fora de l'aula, un benestar que reculla les competències que els permeta funcionar en tots els aspectes de la seua vida (personal, familiar, escolar, social, laboral...) durant el seu pas per l'escola i més enllà d'ella (Estrada-García, 2022; Gerdin *et al.*, 2021; MacBride, 2018; O'Brien i O'Shea, 2017; Thorburn, 2017; Cassidy, 2017; Ferragut i Fierro, 2012; Blanco i Díaz, 2005; Keyes, 1998; Allardt, 1993).

¹ Sobre escoles inclusives, veure estudis com Quintero Ayala, 2020; Díez Gutiérrez i Rodríguez Fernández, 2020; Subiría Rodríguez, Ricaldi Ricaldi i Sánchez Díaz, 2020; Morales Romo, 2019; Domingo Gómez i Palomares Ruiz, 2013; o Dueñas Buey, 2010.

C. Escenari econòmic de la repetició, el fracàs escolar i l'abandó primerenc a la Comunitat Valenciana

Aquesta secció aborda l'escenari econòmic de la repetició, el fracàs escolar i l'abandó primerenc a la Comunitat Valenciana, prenent com a referència les últimes dades publicades en fonts oficials. Això implica que no totes les dades utilitzades es refereixen al mateix any o curs, però serviran per a fer l'estimació pertinent. Aquests són els punts més destacables:

SOBRECOSTOS DE LA REPETICIÓ EN EDUCACIÓ PRIMÀRIA

- 1) Prenent com a referència la despesa per alumne/a en educació primària que va haver-hi per al curs 2020, que va ser de 5.629 euros, i sabent que en el curs 2022-23 va haver-hi 207.151 alumnes matriculats/des en aquesta etapa, la despesa total en educació primària s'estima en 1.166,1 milions d'euros (Taula 5).
- 2) Per a fer una estimació del sobrecost de la repetició en educació primària, es prenen com a referència les dades de repetició del curs 2021-22. En aquest any acadèmic, van repetir curs un total de 3.981 alumnes. Sabent això i partint de la despesa per alumne ja esmentat, és possible estimar el sobrecost de la repetició en 22,4 milions d'euros (Taula 5).

SOBRECOSTOS DE LA REPETICIÓ EN ESO

- 3) Partint de la despesa per alumne/a en ESO que va haver-hi per al curs 2020, que va ser de 6.923 euros, i sabent que en el curs 2022-23 va haver-hi 155.951 alumnes matriculats/des en aquesta etapa, la despesa total en ESO s'estima en 1.079,6 milions d'euros (Taula 5).
- 4) Per a fer una estimació del sobrecost de la repetició en ESO, es prenen com a referència les dades de repetició del curs 2021-22. En aquest any acadèmic, van repetir curs un total de 15.446 alumnes. Sabent la despesa per alumne d'aquesta etapa, això permet estimar el sobrecost de la repetició en 106,9 milions d'euros (Taula 5).

SOBRECOSTOS DE LA REPETICIÓ EN BATXILLERAT

- 5) Sabent que la despesa per alumne/a en batxillerat que va haver-hi per a l'any 2020 fue de 6.923 euros i que en el curs 2022-23 va haver-hi 45.662 alumnes matriculats/des en aquesta etapa, la despesa total en batxillerat s'estima en 316,1 milions d'euros (Taula 5).
- 6) Per a fer una estimació del sobrecost de la repetició en batxillerat, es prenen com a referència les dades de repetició del curs 2021-22. En aquest any acadèmic, van repetir curs un total de 2.835 alumnes. Coneixent la despesa per alumne en aquesta etapa, pot estimar-se el sobrecost de la repetició en 19,6 milions d'euros (Taula 5).

Amb tot, dels 2.561,8 milions d'euros invertits per a les tres etapes contemplades, s'estima que 149,0 milions d'euros no van aconseguir el seu objectiu d'aconseguir la promoció escolar, la qual cosa representa un sobrecost per la repetició de curs d'un total de 22.262 alumnes (que constitueixen el 5,4% del total d'alumnat matriculat) (Taula 5).

MAL APROFITAMENT DELS RECURSOS PER FRACÀS ESCOLAR EN ESO

7) Dels 1.079,6 milions d'euros invertits per a aconseguir que 155.951 alumnes aconseguiren eixir de l'ESO amb el títol, 140,8 milions d'euros no van aconseguir el seu objectiu, pel fet que no el va aconseguir un total de 20.338 alumnes, la qual cosa va representar un 13,0% del total en tot el territori espanyol, segons les estimacions realitzades per al curs 2022-23 (Taula 6).

MAL APROFITAMENT DELS RECURSOS PER ABANDÓ PRIMERENC EN BATXILLERAT

8) Dels 316,1 milions d'euros invertits per a aconseguir que 45.662 alumnes aconseguiren romandre en batxillerat fins a acabar-ho, 49,6 milions d'euros no van aconseguir el seu objectiu, pel fet que van abandonar de manera primerenca un total de 7.169 alumnes, la qual cosa va representar un 15,7% del total en tot el territori espanyol, segons les estimacions realitzades per al curs 2022-23 (Taula 7).

MAL APROFITAMENT DELS RECURSOS PER ABANDÓ PRIMERENC EN CICLES FORMATIUS DE GRAU MITJÀ

9) Dels 142,7 milions d'euros invertits per a aconseguir que 20.618 alumnes aconseguiren romandre en cicles formatius de grau mitjà fins a acabar-ho, 71,4 milions d'euros no van aconseguir el seu objectiu, pel fet que van abandonar de manera primerenca un total de 10.320 alumnes, la qual cosa va representar un 50,1% del total en tot el territori espanyol, segons les estimacions realitzades per al curs 2022-23 (Taula 7).

MAL APROFITAMENT DELS RECURSOS PER ABANDÓ PRIMERENC EN GRAUS

10) Dels 173,4 milions d'euros invertits per a aconseguir que 26.347 alumnes aconseguiren romandre en graus fins a acabar-ho, 43,4 milions d'euros no van aconseguir el seu objectiu, pel fet que van abandonar de manera primerenca un total de 6.600 alumnes, la qual cosa va representar un 25,1% del total en tot el territori espanyol, segons les estimacions realitzades per al curs 2022-23 (Taula 7).

MAL APROFITAMENT DELS RECURSOS PER ABANDÓ PRIMERENC EN CICLES FORMATIUS DE GRAU SUPERIOR

11) Dels 196,1 milions d'euros invertits per a aconseguir que 20.848 alumnes aconseguiren romandre en cicles formatius de grau superior fins a acabar-ho, 89,5 milions d'euros no van aconseguir el seu objectiu, pel fet que van abandonar de manera primerenca un total de 9.515 alumnes, la qual cosa va representar un 45,6% del total en tot el territori espanyol, segons les estimacions realitzades per al curs 2022-23 (Taula 7).

Amb tot, si es contempen els sobre costos de la repetició escolar, així com la quantitat de recursos econòmics desaprofitats per fracàs escolar en ESO i per abandó primerenc en batxillerat, cicles formatius de grau mitjà i superior i graus, el total ascendeix a 543,8 milions d'euros, d'acord amb les estimacions realitzades per al curs 2022-23 a la Comunitat Valenciana (Gràfica 5).

1. Els sobre costos per repetició en escoles públiques de primària, ESO i batxillerat

Taula 5. Càlcul del sobre cost de la repetició en Educació primària, ESO i batxillerat en centres públics, sobre la base de la despesa total i al percentatge de repeticions existent

Comunitat Valenciana, Curs de referència 2022-23

Etapla	Curs	Despesa mitjana per alumne/a ⁽¹⁾	Quantitat d'alumnes ⁽²⁾	Despesa total ⁽³⁾	Quantitat d'alumnat repetidor		Sobrecost de la repetició per curs	Sobrecost de la repetició per etapa
					%	Abs. (aprox.)		
Ed. Primària	1r	5.629 €	31.834	179.193.586 €	2,1	653	3.675.737 €	22.409.049 €
	2n		34.796	195.866.684 €	3,1	1.074	6.045.546 €	
	3r		33.158	186.646.382 €	1,8	595	3.349.255 €	
	4t		34.689	195.264.381 €	1,6	559	3.146.611 €	
	5é		35.125	197.718.625 €	1,3	461	2.594.969 €	
	6é		37.549	211.363.321 €	1,7	639	3.596.931 €	
ESO	1r	6.923 €	41.391	286.549.893 €	10,0	4.131	28.598.913 €	106.932.658 €
	2n		41.754	289.062.942 €	12,6	5.274	36.511.902 €	
	3r		38.426	266.023.198 €	9,1	3.488	24.147.424 €	
	4t		34.380	238.012.740 €	7,4	2.553	17.674.419 €	
Batxillerat	1r	6.923 €	24.662	170.735.026 €	5,8	1.430	9.899.890 €	19.626.705 €
	2n		21.000	145.383.000 €	6,7	1.405	9.726.815 €	
TOTAL			408.764	2.561.819.778 €	5,4	22.262	148.968.412 €	

Font: elaboració pròpia a partir d'Estadístiques del Ministeri d'Educació i Formació Professional

Notes:

(1) Dades referides a l'any 2020, extrets del Sistema estatal d'indicadors de l'educació, en la seua edició de 2023. Constitueixen una mitjana de tot el territori espanyol.

(2) Dades avanç referits al curs 2022-23 extrets de les estadístiques del Ministeri d'Educació i Formació Professional.

(3) Es presenta ací el resultat de multiplicar despesa mitjana per quantitat d'alumnat matriculat en centres públics d'aquestes etapes. Tot això en funció de cada curs i referit a l'any escolar de referència.

2. El desaprofitament dels recursos econòmics en ESO

Taula 6. Estimació dels recursos econòmics invertits en ESO que no van aconseguir el seu objectiu, derivant en alumnat que ix d'aquesta etapa sense el títol de Graduat

Comunitat Valenciana, Curs de referència 2022-23

Alumnat matriculat en ESO en centres públics ⁽¹⁾	Despesa mitjana per alumne/a en ESO ⁽²⁾	Despesa en total aproximat en ESO	Alumnat que ix de l'ESO sense el títol ⁽³⁾		Recursos econòmics invertits en ESO que no van aconseguir el seu objectiu ⁽⁴⁾
			%	Abs. (aprox.)	
155.951	6.923 €	1.079.648.773 €	13,0	20.338	140.801.472 €

Font: elaboració pròpia a partir d'Estadístiques del Ministeri d'Educació i Formació Professional

Notes:

(1) Dades avanç referits al curs 2022-23 extrets de les estadístiques del Ministeri. No es pren en consideració solament a l'alumnat de 4a de l'ESO perquè per a eixir de l'ESO n'hi ha prou amb superar l'edat d'escolarització obligatòria, la qual cosa pot ocórrer una vegada superat 4t curs o en cursos previs.

(2) Dades referides a l'any 2020, extrets del *Sistema estatal d'indicadors de l'educació*, en la seua edició de 2023. Constitueixen una mitjana de tot el territori espanyol.

(3) Dades referides al curs 2019-20, extrets de *Les xifres de l'educació a Espanya*, en la seua edició de 2023.

(4) Aquesta estimació ha de prendre's amb cautela, ja que s'aplica a tot l'alumnat matriculat en ESO, de 1r curs a 4t curs. S'ha calculat pressuposant que en un sol any tots ells/es tingueren la possibilitat d'eixir de l'ESO amb o sense el títol, quan no és cert llevat que superen l'edat d'escolarització obligatòria (tampoc contempla altres itineraris alternatius com l'FP Bàsica). No obstant això, l'estimació és útil per a calcular quins recursos es desaprofitarien en ESO de tindre una taxa de fracàs escolar constant durant diversos anys fins que tot l'alumnat ací recollit isquera de l'ESO, amb o sense el títol corresponent.

3. El desaprofitement dels recursos econòmics en educació postobligatòria i superior

Taula 7. Estimació dels recursos econòmics invertits en Educació pública postobligatòria i superior que no van aconseguir el seu objectiu, derivant en alumnat que abandona la seua etapa abans de finalitzar-la

Comunitat Valenciana, Curs de referència 2022-23

Etap	Alumnat matriculat en centres públics ⁽¹⁾	Despesa mitjana per alumne/a ⁽²⁾	Despesa en total aproximat	Alumnat que abandona l'etapa abans d'acabar-la ⁽³⁾		Recursos econòmics invertits en cada etapa que no van aconseguir el seu objectiu
				%	Abs. (aprox.)	
Batxillerat	45.662	6.923 €	316.118.026 €	15,7	7.169	49.630.530 €
CFGM (nou ingrés)	20.618	6.923 €	142.738.414 €	50,1	10.320	71.445.360 €
Graus (nou ingrés)	26.347	6.583 €	173.442.301 €	25,1	6.600	43.447.296 €
CFGS (nou ingrés)	20.848	9.404 €	196.054.592 €	45,6	9.515	89.479.060 €
TOTAL	113.475		828.353.333 €		33.604	254.002.246 €

Font: elaboració pròpia a partir d'Estadístiques del Ministeri d'Educació i Formació Professional

Notes:

(1) El total d'alumnat en centres públics de batxillerat són dades avanç del curs 2022-23; les dades referides a CFGM i CFGS es refereixen a alumnat de nou ingrés del curs 2021-22 per a simular quina proporció de tots ells/es acabarà l'etapa i quins altres no; i l'alumnat de Graus és també de nou ingrés i es refereix al curs 2022-23.

(2) Dades referides a l'any 2020, extrets del *Sistema estatal d'indicadors de l'educació*, en la seua edició de 2023. Constitueixen una mitjana de tot el territori espanyol.

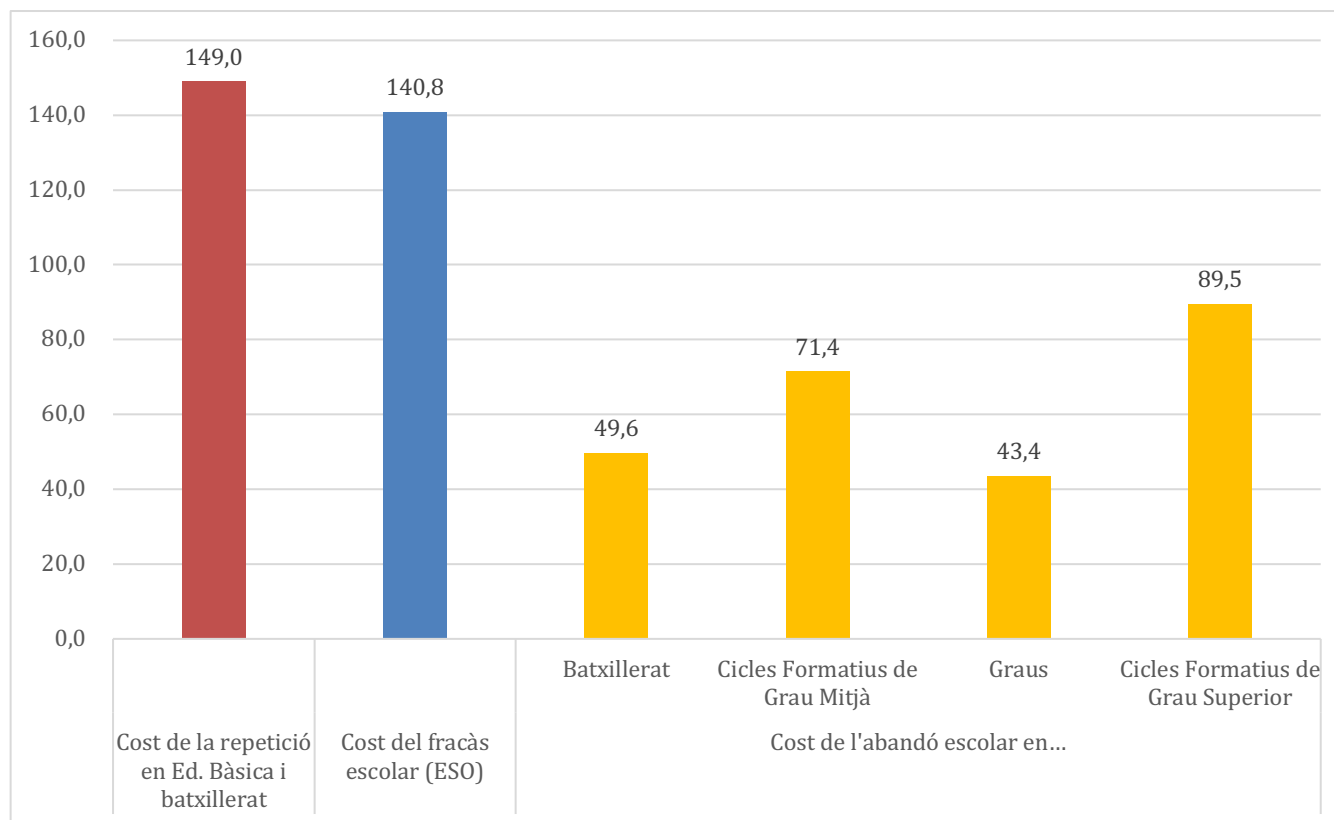
(3) Alumnat que ix de l'etapa de referència abans d'acabar-la, en centres públics. En el cas de batxillerat, la xifra correspon a persones de 18 a 24 anys que han abandonat de manera primerenca l'educació i la formació l'any 2022 (poden haver abandonat en 1r curs o en 2n curs, d'aquí ve que no s'haja fet distinció per cursos). En el cas de CFGM i CFGS, la xifra correspon a alumnat que acaba CFGM i CFGS en centres públics en la modalitat presencial, en el curs 2020-21. En el cas de Graus, la xifra correspon a l'abandó global en Universitats de titularitat pública, en la modalitat presencial i no presencial, el curs 2016-17.

4. Recapitulació dels costos econòmics de la repetició, el fracàs escolar i l'abandó primerenc

Gràfica 5. El cost de les repeticions, el fracàs escolar i l'abandó primerenc en centres públics

Unitat: milions d'euros

Comunitat Valenciana, Curs de referència 2022-23

Cost de la repetició en Ed. Bàsica i batxillerat	Cost del fracàs escolar (ESO)	Cost de l'abandó escolar en...			
		Batxillerat	CFGM	Graus	CFGS
149,0	140,8	49,6	71,4	43,4	89,5

Suma del cost de l'abandó escolar en milions d'euros	254,0
--	-------

TOTAL en milions d'euros	543,8
---------------------------------	--------------

Font: elaboració pròpia a partir d'estadístiques del Ministeri d'Educació i Formació Professional

D. Les taxes de desocupació, els salaris mitjans i la recaptació de l'Estat en concepte d'IRPF a la Comunitat Valenciana

Aquesta secció complementa l'anterior, posant sobre la taula les taxes de desocupació, els salaris mitjans i una estimació de la recaptació de l'Estat en concepte d'IRPF a la Comunitat Valenciana, partint de les últimes dades publicades en fonts oficials i en funció del nivell d'estudis. Això implica que no totes les dades utilitzades es refereixen al mateix any, però servirà per a fer l'estimació pertinent. A continuació, es presenten els punts més ressenyables:

1) El 16,4% de les persones que o bé no tenen estudis, o bé tenen estudis primaris incomplets o només primaris, ni estudien ni treballen, segons les dades analitzades. Així mateix, tenen una probabilitat d'estar en situació de desocupació del 17,5% i, en cas d'estar treballant, el seu salari brut mensual seria de 1.290,18 euros, del que s'estima una quota a pagar en concepte d'IRPF de 2.097 euros a l'any (Taula 8).

2) El 10,3% de les persones amb estudis superiors ni estudia ni treballa. Així mateix, tenen una probabilitat d'estar en situació de desocupació del 6,9%, i en cas d'estar treballant, el seu salari brut mensual seria de 2.606,32 euros, del que s'estima una quota a pagar en concepte d'IRPF de 6.770 euros a l'any (Taula 8). Hi ha una notable diferència, per tant, entre tindre estudis superiors (i exercir una professió d'acord amb aquesta qualificació) i quedar-se com a màxim amb estudis primaris (i exercir treballs de baixa qualificació).

3) Sabent això, els 20.338 alumnes que no van obtindre el títol de l'ESO en el curs 2019-20, en el cas que no es reenganxaren en el sistema educatiu en el futur, tindrien un 16,4% de probabilitats de no estar estudiant ni treballant, un 17,5% de probabilitats d'estar en situació de desocupació i, en cas d'estar treballant, el salari brut mig anual de cadascun d'ells seria de 1.290,18 euros, del que podria estimar-se una quota a pagar en concepte d'IRPF de 2.097 euros a l'any, la qual cosa suposaria 42,6 milions d'euros per a tot l'alumnat contemplat (Taula 8).

Taula 8. Nivell d'estudis, ocupació, salari i recaptació en concepte d'IRPF

Comunitat Valenciana, Curs de referència 2022-23

Probabilitat de no estudiar ni treballar i d'estar en situació de desocupació, així com la mitjana de salari brut mensual i l'estimació de la quota a pagar en concepte d'IRPF en funció del nivell d'estudis

Nivell d'estudis	Probabilitat de no estudiar ni treballar (%) ⁽¹⁾	Probabilitat d'estar en situació de desocupació (%) ⁽²⁾	Mitjana de salari brut mensual ⁽³⁾	Estimació quota a pagar en concepte d'IRPF ⁽⁴⁾
Nivell d'estudis inferior al mínim desitjat o requerit per a una adequada inserció laboral	16,39	17,49	1.290,18	2.096,60
Nivell d'estudis ideal, desitjat o requerit per a una òptima inserció laboral	10,29	6,92	2.606,32	6.769,60

Font: elaboració pròpia a partir de diferents fonts

Estimació de la recaptació anual total en concepte d'IRPF per a l'alumnat que ix de l'ESO sense el títol, assumint que no hi haja reincorporació al sistema educatiu en el futur

A	B	C	D	E	F	Estimació de la recaptació anual total (= B x F)
Quantitat d'alumnat que ix de l'ESO sense el títol ⁽⁵⁾		Probabilitat de no estudiar ni treballar ⁽¹⁾	Probabilitat d'estar en situació de desocupació ⁽²⁾	Salari brut mig mensual ⁽³⁾	Recaptació anual de l'Estat en concepte d'IRPF ⁽⁴⁾	
%	Abs.	%	%			
13,0	20.338	16,4	17,49	1.290 €	2.096,60 €	

Font: elaboració pròpia a partir de diferents fonts

Notes:

(1) Percentatge de població jove (15 a 34 anys) que ni estudia ni treballa per nivell de formació l'any 2022, segons l'Enquesta de Població Activa (INE).

(2) Taxes d'atur de la població de 25-64 anys per nivell de formació l'any 2022, segons l'Enquesta de Població Activa (INE).

(3) Mitjana de salari brut mensual sense distinció per Comunitats Autònomes. S'ha elaborat a partir de dades del 2021 proporcionats per l'Institut Nacional d'Estadística a través de la seua Enquesta de Població Activa. Per al "nivell d'estudis inferior al mínim desitjat o requerit" s'ha contemplat la mitjana del salari mitjà que en aquest any van percebre persones analfabetes, persones amb estudis primaris incomplets i persones amb solament educació primària. Per al "Nivell d'estudis ideal, desitjat o requerit" s'han contemplat solament persones amb estudis superiors.

(4) Estimació de la quota a pagar en concepte d'IRPF. L'estimació ha sigut calculada en funció del sou brut (la mitjana salarial) i presumint que les característiques del contribuent no varien entre els uns i els altres. El sou mensual s'ha multiplicat per 14 pagues, i s'ha presumit que es tenen 30 anys, sense fills/es. Per als quals tenen baix nivell de formació s'ha usat categoria "Peons" i per als d'estudis superiors, categoria "Enginyers i Llicenciats". Vegeu eina utilitzada en: http://cincodias.com/herramientas/calculadora_irpf_reforma_fiscal/.

(5) Dades referides al curs 2019-20, extrets de les *xifres de l'educació a Espanya*, en la seua edició de 2023.

E. Impacte econòmic de la detecció precoç de dificultats sobre l'escenari actual

En aquesta secció s'aborda l'impacte econòmic que tindria la detecció precoç de dificultats sobre l'escenari descrit en les anteriors seccions suposant que, amb les eines adequades, pogueren detectar-se dificultats en el 10% d'alumnat que repeteix curs, que ix de l'ESO sense el títol o que abandona els seus estudis postobligatoris o superiors de manera primerenca sense acabar-los, obrint la possibilitat d'evitar que incorregueren en aquestes situacions fent que promocionaren de curs, que isqueren de l'ESO amb el títol i que romangueren en el sistema educatiu superant totes etapes amb èxit. De nou, les estimacions que en ella es trobaran es basen en les últimes dades publicades, la qual cosa pot suposar prendre com a referència estadístiques de diferents cursos o anys. Dit això, es destaquen els següents punts:

SOBRECOSTOS DE LA REPETICIÓ AMB I SENSE DETECCIÓ PRECOÇ DE DIFICULTATS

1) En l'escenari actual, tal com s'ha descrit anteriorment, el sobrecost per repetició en educació primària és de 22,4 milions d'euros. En el cas que s'aplicaren eines de detecció precoç i que aquestes pogueren activar els mecanismes necessaris per a ajudar al fet que un 10% de l'alumnat d'educació primària que repeteix no el fera (percentatge que es traduiria en 398 alumnes), s'aconseguiria que el sobrecost per repetició fora de 20,2 milions d'euros, la qual cosa suposaria un estalvi de 2,2 milions d'euros per al curs 2022-23, segons les estimacions realitzades (Taula 9).

2) En l'escenari actual, tal com s'ha descrit anteriorment, el sobrecost per repetició en ESO és de 106,9 milions d'euros. En el cas que s'aplicaren eines de detecció precoç i que aquestes pogueren activar els mecanismes necessaris per a ajudar al fet que un 10% de l'alumnat d'ESO que repeteix no el fera (percentatge que es traduiria en 1.545 alumnes), s'aconseguiria que el sobrecost per repetició fora de 96,2 milions d'euros, la qual cosa suposaria un estalvi de 10,7 milions d'euros per al curs 2022-23, segons les estimacions realitzades (Taula 9).

3) En l'escenari actual, tal com s'ha descrit anteriorment, el sobrecost per repetició en batxillerat és de 19,6 milions d'euros. En el cas que s'aplicaren eines de detecció precoç i que aquestes pogueren activar els mecanismes necessaris per a ajudar al fet que un 10% de l'alumnat de batxillerat que repeteix no el fera (percentatge que es traduiria en 284 alumnes), s'aconseguiria que el sobrecost per repetició fora de 17,7 milions d'euros, la qual cosa suposaria un estalvi de 2,0 milions d'euros per al curs 2022-23, segons les estimacions realitzades (Taula 9).

Amb tot, d'un sobrecost total per repetició de 149,0 milions d'euros per a les tres etapes contemplades, podria haver-hi un estalvi de 14,9 milions d'euros per cada 10% de reducció de les taxes de repetició. Això derivaria d'haver ajudat a un total de 2.226 alumnes mitjançant la detecció precoç de les seues dificultats i la posada en marxa de mesures que ajudaren al fet que promocionaren de curs en lloc de repetir (Taula 9).

APROFITAMENT DELS RECURSOS DERIVATS DE L'EIXIDA DE L'ESO AMB EL TÍTOL DE GRADUAT COMPARANT ELS ESCENARIS AMB I SENSE DETECCIÓ PRECOÇ DE DIFICULTATS

4) El mal aprofitament de 140,8 milions d'euros derivat de l'eixida de l'ESO sense el títol d'un total de 20.338 alumnes, segons el descrit en l'anterior secció, es reduiria a 126,7 milions d'euros mitjançant la detecció precoç de dificultats i la posada en marxa de mesures que ajudaren a 2.034 alumnes a eixir de l'ESO amb el títol. En altres paraules, per cada 10% de reducció de la taxa de fracàs escolar s'evitaria el desaprofitament de 14,1 milions d'euros, segons les estimacions realitzades (Taula 10).

APROFITAMENT DELS RECURSOS DERIVATS DE L'ABANDÓ PRIMERENC COMPARANT ELS ESCENARIS AMB I SENSE DETECCIÓ PRECOÇ DE DIFICULTATS

5) En l'escenari actual, tal com s'ha descrit anteriorment, el desaprofitament dels recursos per abandó primerenc en batxillerat és de 49,6 milions d'euros. En el cas que s'aplicaren eines de detecció precoç i que aquestes pogueren activar els mecanismes necessaris per a ajudar al fet que un 10% de l'alumnat de batxillerat que abandona de manera primerenca romanguera en aquesta etapa fins a acabar-la (percentatge que es traduiria en 717 alumnes), s'aconseguiria que el desaprofitament de recursos per abandó primerenc fora de 44,7 milions d'euros, la qual cosa suposaria un estalvi de 5,0 milions d'euros per al curs 2022-23, segons les estimacions realitzades (Taula 11).

6) En l'escenari actual, tal com s'ha descrit anteriorment, el desaprofitament dels recursos per abandó primerenc en cicles formatius de grau mitjà és de 71,4 milions d'euros. En el cas que s'aplicaren eines de detecció precoç i que aquestes pogueren activar els mecanismes necessaris per a ajudar al fet que un 10% de l'alumnat de cicles formatius de grau mitjà que abandona de manera primerenca romanguera en aquesta etapa fins a acabar-la (percentatge que es traduiria en 1.032 alumnes), s'aconseguiria que el desaprofitament de recursos per abandó primerenc fora de 64,3 milions d'euros, la qual cosa suposaria un estalvi de 7,1 milions d'euros per al curs 2022-23, segons les estimacions realitzades (Taula 11).

7) En l'escenari actual, tal com s'ha descrit anteriorment, el desaprofitament dels recursos per abandó primerenc en graus és de 43,4 milions d'euros. En el cas que s'aplicaren eines de detecció precoç i que aquestes pogueren activar els mecanismes necessaris per a ajudar al fet que un 10% de l'alumnat de graus que abandona de manera primerenca romanguera en aquesta etapa fins a acabar-la (percentatge que es traduiria en 660 alumnes), s'aconseguiria que el desaprofitament de recursos per abandó primerenc fora de 39,1 milions d'euros, la qual cosa suposaria un estalvi de 4,3 milions d'euros per al curs 2022-23, segons les estimacions realitzades (Taula 11).

8) En l'escenari actual, tal com s'ha descrit anteriorment, el desaprofitament dels recursos per abandó primerenc en cicles formatius de grau superior és de 89,5 milions d'euros. En el cas que s'aplicaren eines de detecció precoç i que aquestes pogueren activar els mecanismes necessaris per a ajudar al fet que un 10% de l'alumnat de cicles formatius de grau superior que abandona de manera primerenca romanguera en aquesta etapa fins a acabar-la (percentatge que es traduiria en 952 alumnes), s'aconseguiria que el

desaprofitament de recursos per abandó primerenc fora de 80,5 milions d'euros, la qual cosa suposaria un estalvi de 8,9 milions d'euros per al curs 2022-23, segons les estimacions realitzades (Taula 11).

Amb tot, el desaprofitament dels recursos per abandó primerenc de 254,0 milions d'euros per a les quatre etapes contemplades podria descendir a 228,6 milions d'euros, la qual cosa suposaria una disminució de 25 milions d'euros per cada 10% de reducció de les taxes d'abandó primerenc en les etapes contemplades. Això derivaria d'haver ajudat a un total de 3.360 alumnes de les diferents etapes contemplades mitjançant la detecció precoç de les seues dificultats i la posada en marxa de mesures que ajudaren al fet que romangueren en l'etapa corresponent fins a acabar-la amb èxit (Taula 11).

MILLORA DE LES TAXES DE DESOCUPACIÓ, SALARIS MITJANS I RECAPTACIÓ EN CONCEPTE D'IRPF COMPARANT ELS ESCENARIS AMB I SENSE DETECCIÓ PRECOÇ DE DIFICULTATS

9) Segons s'ha estimat anteriorment, la recaptació anual en concepte d'IRPF per als 20.338 alumnes que ixen de l'ESO sense el títol, suposant que no es reenganxen més endavant, que es queden com a màxim en un nivell d'estudis primaris i que no formen part del 16,4% que amb el seu nivell d'estudis ni estudien ni treballen, seria de 42,6 milions d'euros (Taula 12).

10) Aquesta recaptació anual en concepte d'IRPF, no obstant això, seria de 52,1 milions d'euros per cada 10% de reducció de la taxa de fracàs escolar, la qual cosa es correspondria amb 2.034 alumnes, en el cas que s'aconseguira, mitjançant la detecció precoç de dificultats i l'adopció de les mesures pertinents, evitar que isqueren de l'ESO sense el títol, continuaren estudiant fins a obtindre amb èxit estudis superiors i aconseguiren una ocupació d'acord amb la seua qualificació, la qual cosa suposaria 9,5 milions d'euros més que en l'escenari anterior (Taula 12).

5. Estalvi econòmic derivat de la detecció precoç i la reducció de les taxes de repetició

Taula 9. Estalvi estimat en cas de reduir en un 10%, amb la detecció precoç de dificultats, la taxa de repetició escolar en els diferents cursos que componen l'Educació primària, ESO i batxillerat

Comunitat Valenciana, Curs de referència 2022-23

Etapla	Curs	Repetidors/es		Sobrecost de la repetició escolar	Repetidors/es una vegada aplicada la reducció d'un 10% sobre la taxa anterior ⁽¹⁾		Diferència entre un i un altre escenari		Sobrecost resultant en aplicar el percentatge del 10%	Estalvi estimat per cada 10% de reducció de la taxa de repetició escolar (diferència entre sobrecostos)
		%	Abs. (aprox.)		%	Abs. (aprox.)	%	Abs. (aprox.)		
Ed. Primària	1r	2,1	653	3.675.737 €	1,8	588	0,2	65	3.308.163 €	367.574 €
	2n	3,1	1.074	6.045.546 €	2,8	967	0,3	107	5.440.991 €	604.555 €
	3r	1,8	595	3.349.255 €	1,6	536	0,2	60	3.014.330 €	334.926 €
	4t	1,6	559	3.146.611 €	1,5	503	0,2	56	2.831.950 €	314.661 €
	5é	1,3	461	2.594.969 €	1,2	415	0,1	46	2.335.472 €	259.497 €
	6é	1,7	639	3.596.931 €	1,5	575	0,2	64	3.237.238 €	359.693 €
ESO	1r	10,0	4.131	28.598.913 €	9,0	3.718	1,0	413	25.739.022 €	2.859.891 €
	2n	12,6	5.274	36.511.902 €	11,4	4.747	1,3	527	32.860.712 €	3.651.190 €
	3r	9,1	3.488	24.147.424 €	8,2	3.139	0,9	349	21.732.682 €	2.414.742 €
	4t	7,4	2.553	17.674.419 €	6,7	2.298	0,7	255	15.906.977 €	1.767.442 €
Batxillerat	1r	5,8	1.430	9.899.890 €	5,2	1.287	0,6	143	8.909.901 €	989.989 €
	2n	6,7	1.405	9.726.815 €	6,0	1.265	0,7	141	8.754.134 €	972.682 €
TOTAL		5,4	22.262	148.968.412 €	4,9	20.036	0,5	2.226	134.071.571 €	14.896.841 €

Font: elaboració pròpia a partir d'estadístiques del Ministeri d'Educació i Formació Professional.

(1) Les xifres ací incloses són resultat de restar el 10% del 100% que representa la taxa original, assumint que dit 10% de la taxa original es deu a la tinença de dificultats de l'aprenentatge.

6. Millora de l'aprofitament dels recursos derivat de la detecció precoç i la reducció de les taxes de fracàs escolar

Taula 10. Recursos econòmics invertits en ESO que podrien haver-se aprofitat de manera eficaç d'haver reduït en un 10%, amb la detecció precoç de dificultats, la taxa total d'alumnat que va eixir d'aquesta etapa sense el títol corresponent

Comunitat Valenciana, Curs de referència 2022-23

Alumnat que ix de l'ESO sense el títol		Recursos aprofitats de manera ineficaç en ESO	Alumnat que ix de l'ESO sense el títol una vegada aplicada la reducció d'un 10% sobre la taxa anterior ⁽¹⁾		Alumnat que ix de l'ESO amb el títol una vegada aplicada la reducció d'un 10% sobre la taxa anterior		Recursos aprofitats de manera ineficaç en aplicar percentatge	Diferència entre un escenari i un altre per cada 10% de reducció de la taxa de fracàs escolar ⁽²⁾
%	Abs. (aprox.)		%	Abs. (aprox.)	%	Abs. (aprox.)		
13,0	20.338	140.801.472 €	11,7	18.304	1,3	2.034	126.721.324 €	14.080.147 €

Font: elaboració pròpia

Nota:

(1) La xifra ací inclosa és resultat de restar el 10% del 100% que representa la taxa original, assumint que dit 10% de la taxa original es deu a la tinença de dificultats de l'aprenentatge.

(2) Es mostra ací una xifra estimada dels recursos que podrien haver-se aprofitat eficaçment l'any escolar 2022-23 d'haver reduït la taxa en un 10%.

7. Millora de l'aprofitament dels recursos derivat de la detecció precoç i la reducció de les taxes d'abandó escolar primerenc

Taula 11. Recursos econòmics invertits en educació postobligatòria i superior que podrien haver-se aprofitat de manera eficaç d'haver reduït en un 10%, amb la detecció precoç de dificultats, la taxa total d'alumnat que va eixir d'aquesta etapa sense el títol corresponent

Comunitat Valenciana, Curs de referència 2022-23

Etapla	Alumnat que abandona abans d'acabar		Recursos aprofitats de manera ineficaç	Alumnat que abandona l'etapa abans d'acabar una vegada aplicada la reducció d'un 10% sobre la taxa anterior ⁽¹⁾		Alumnat que ix de l'etapa amb el títol una vegada aplicada la reducció d'un 10% sobre la taxa anterior		Recursos aprofitats de manera ineficaç en aplicar percentatge	Diferència entre un escenari i un altre per cada 10% de reducció de les taxes corresponents d'abandó primerenc ⁽²⁾
	%	Abs. (aprox.)		%	Abs. (aprox.)	%	Abs. (aprox.)		
Batxillerat	15,7	7.169	49.630.530 €	14,1	6.452	1,6	717	44.667.477 €	4.963.053 €
CFGM	50,1	10.320	71.445.360 €	45,0	9.288	5,0	1.032	64.300.824 €	7.144.536 €
Graus	25,1	6.600	43.447.296 €	22,5	5.940	2,5	660	39.102.567 €	4.344.730 €
CFGS	45,6	9.515	89.479.060 €	41,1	8.564	4,6	952	80.531.154 €	8.947.906 €
TOTAL		33.604	254.002.246 €		30.243		3.360	228.602.022 €	25.400.225 €

Font: elaboració pròpia

Nota:

(1) La xifra ací inclosa és resultat de restar el 10% del 100% que representa la taxa original, assumint que dit 10% de la taxa original es deu a la tinença de dificultats de l'aprenentatge.

(2) Es mostra ací una xifra estimada dels recursos que podrien haver-se aprofitat eficaçment l'any escolar 2022-23 d'haver reduït les taxes d'abandó primerenc en un 10%.

8. Millora de les taxes de desocupació, salaris i recaptació de l'Estat en concepte d'IRPF derivat de la detecció precoç i la reducció de les taxes de fracàs escolar

Taula 12. Comparativa dels escenaris amb i sense detecció precoç de dificultats en l'ESO, recollint el seu nivell d'estudis en el futur, el seu salari brut mensual estimat i la recaptació estimada anual a llarg termini en concepte d'IRPF

Comunitat Valenciana, Curs de referència 2022-23

Escenari contemplat	Percentatge d'alumnat d'ESO contemplat (%)	Quantitat d'alumnat d'ESO contemplat	Ixen de l'ESO amb el títol?	Nivell estudis aconseguit	Probabilitat de no estudiar ni treballar (%)	Probabilitat d'estar en situació de desocupació (%)	Salari brut mig mensual	Estimació recaptació anual (IRPF) per individu	Estimació de la recaptació anual (IRPF) total	
Amb la taxa de fracàs escolar original sense canvis	13,0	20.338	No	Primaris	16,39	17,49	1.290 €	2.096,60 €	42.641.104 €	
Reduint un 10% la taxa de fracàs escolar	11,7	18.304	No	Primaris	16,39	17,49	1.290 €	2.096,60 €	38.376.994 €	52.145.153 €
	1,3	2.034	Sí	Superiors	10,29	6,92	2.606 €	6.769,60 €	13.768.159 €	
Diferencia estimació recaptació anual (IRPF) en total									9.504.048 €	

Font: elaboració pròpia a partir de dades del Ministeri d'Educació i Formació Professional i de l'INE

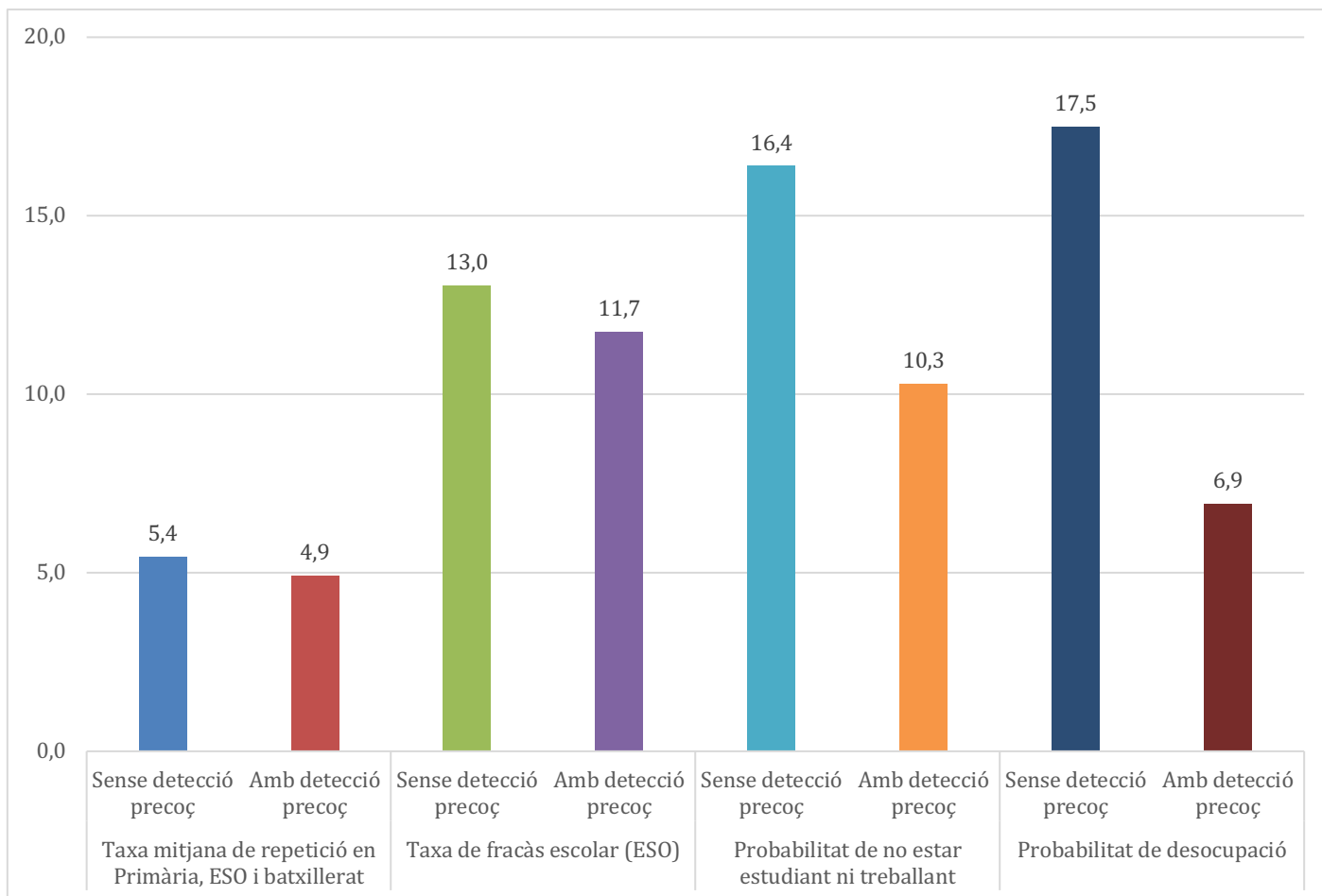
F. Resum de l'impacte econòmic de la detecció precoç de dificultats a la Comunitat Valenciana

En aquesta secció s'ofereix un resum de l'impacte econòmic que suposaria invertir en eines de detecció precoç per a reduir en un 10% les taxes de repetició, fracàs i abandó escolar en educació primària, ESO, batxillerat, CFGM, CFGS i Graus. Aquest impacte es resumeix en els següents punts:

- La implementació d'aquestes eines podria ser clau per a passar de tindre un sobrecost de repetició en primària, ESO i batxillerat de 149,0 milions a 134,1 milions d'euros havent reduït aquesta taxa en un 10%, cosa que significa haver evitat que 2.226 alumnes repetiren en el curs escolar analitzat (Gràfiques 6, 8, 9 i 11).
- Els 140,8 milions d'euros que no van aconseguir fer que 2.034 alumnes aconseguiren l'èxit escolar en ESO s'haurien reduït a 126,7 milions, seguint les dades del curs escolar analitzat (Gràfiques 6, 8, 9 i 11).
- Els 42,6 milions que s'haurien recaptat en concepte d'IRPF haurien passat a ser 52,1 milions a llarg termini d'haver aconseguit que aqueix 10% de l'alumnat que no va aconseguir el títol de Graduat l'aconseguira i haguera arribat a tindre estudis superiors, aconseguint una ocupació d'acord amb la seua qualificació (Gràfica 9).
- Els 49,6 milions d'euros que no van aconseguir fer que 717 alumnes romangueren fins al final en batxillerat fins a superar amb èxit aquesta etapa s'haurien reduït a 44,7 milions, seguint les dades del curs escolar analitzat (Gràfiques 7, 10 i 11).
- Els 71,4 milions d'euros que no van aconseguir fer que 1.032 alumnes romangueren fins al final en Cicles Formatius de Grau Mitjà fins a superar amb èxit aquesta etapa s'haurien reduït a 64,3 milions, seguint les dades del curs escolar analitzat (Gràfiques 7, 10 i 11).
- Els 43,4 milions d'euros que no van aconseguir fer que 660 alumnes romangueren fins al final en el Grau triat fins a superar amb èxit aquesta etapa s'haurien reduït a 39,1 milions, seguint les dades del curs escolar analitzat (Gràfiques 7, 10 i 11).
- Els 89,5 milions d'euros que no van aconseguir fer que 952 alumnes romangueren fins al final en Cicles Formatius de Grau Superior fins a superar amb èxit aquesta etapa s'haurien reduït a 80,5 milions, seguint les dades del curs escolar analitzat (Gràfiques 7, 10 i 11).

Gràfica 6. Reducció estimada de les taxes de repetició en Primària, ESO i batxillerat, del fracàs escolar i de la probabilitat de no estar estudiant ni treballant ni d'estar en situació de desocupació en el futur, derivada de la implementació d'eines de detecció precoç de dificultats en centres escolars públics

Comunitat Valenciana, Curs de referència 2022-23

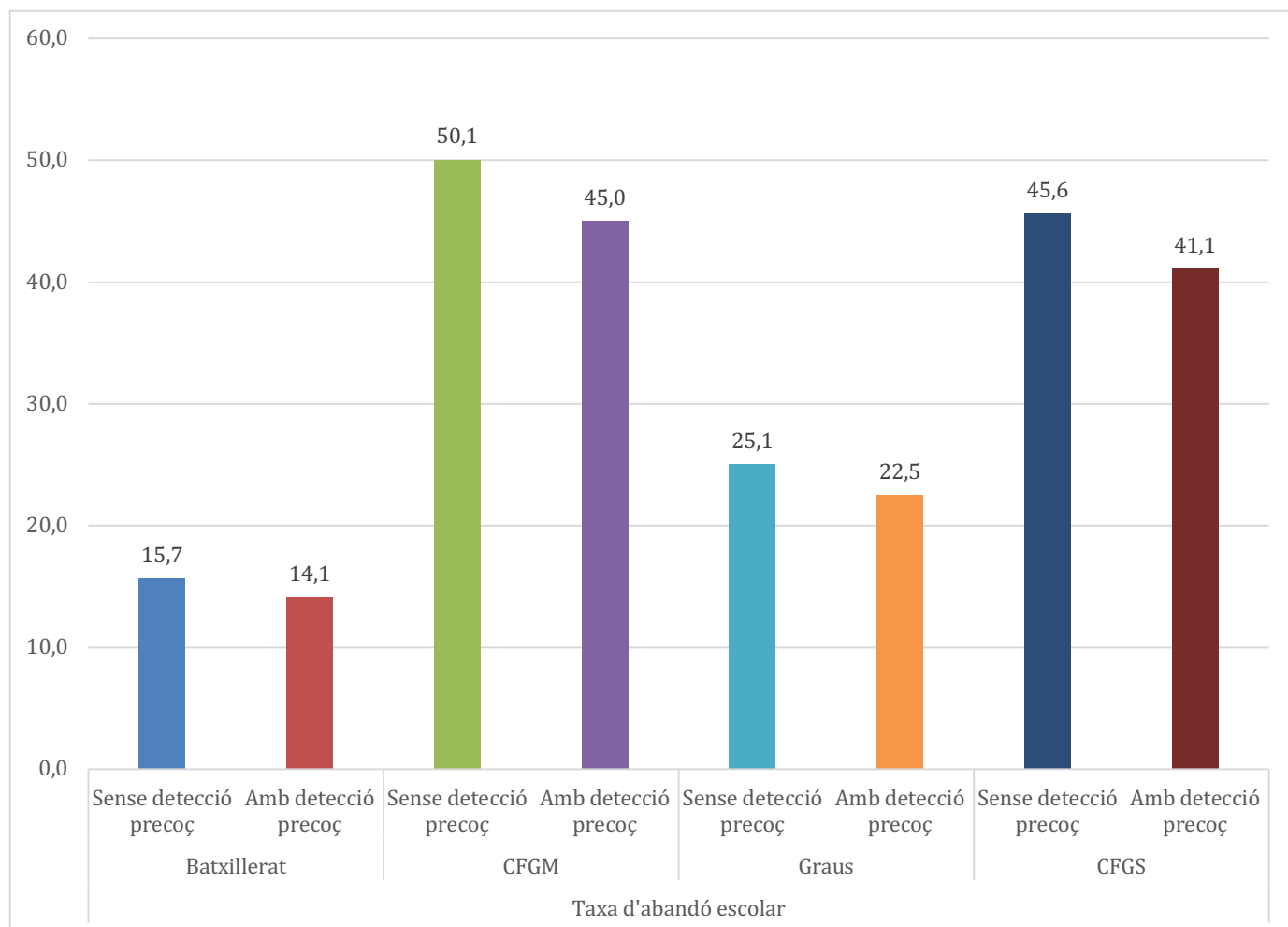

	Taxa mitjana de repetició en Primària, ESO i batxillerat		Taxa de fracàs escolar (ESO)		Probabilitat de no estar estudiant ni treballant		Probabilitat de desocupació	
	Sense detecció precoç	Amb detecció precoç	Sense detecció precoç	Amb detecció precoç	Sense detecció precoç	Amb detecció precoç	Sense detecció precoç	Amb detecció precoç
%	5,4	4,9	13,0	11,7	16,4	10,3	17,5	6,9
Abs.	22.262	20.036	20.338	18.304				

Font: elaboració pròpia

Gràfica 7. Reducció estimada de les taxes d'abandó escolar en batxillerat, Cicles Formatius de Grau Mitjà, Graus i Cicles Formatius de Grau Superior derivada de la implementació d'eines de detecció precoç de dificultats en centres escolars públics

Comunitat Valenciana, Curs de referència 2022-23

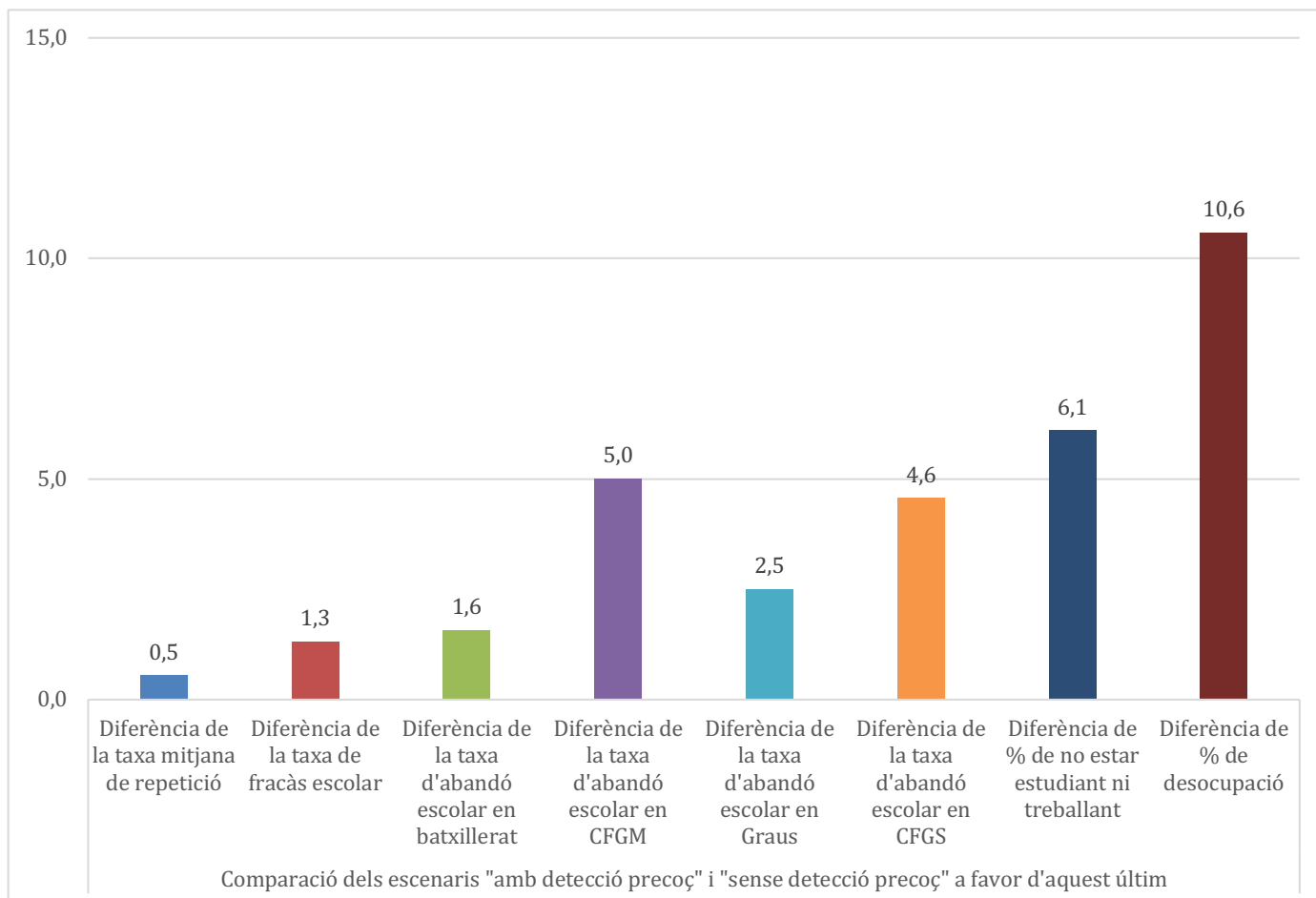

	Taxa d'abandó escolar							
	Batxillerat		CFGM		Graus		CFGS	
	Sense detecció precoç	Amb detecció precoç	Sense detecció precoç	Amb detecció precoç	Sense detecció precoç	Amb detecció precoç	Sense detecció precoç	Amb detecció precoç
%	15,7	14,1	50,1	45,0	25,1	22,5	45,6	41,1
Abs.	7.169	6.452	10.320	9.288	6.600	5.940	9.515	8.564

Font: elaboració pròpia

Gràfica 8. Diferència percentual estimada en les taxes de repetició i de fracàs escolar i la probabilitat de no estar estudiant ni treballant i d'estar en situació de desocupació en el futur, després de la implementació d'eines de detecció precoç de dificultats en centres escolars públics

Comunitat Valenciana, Curs de referència 2022-23

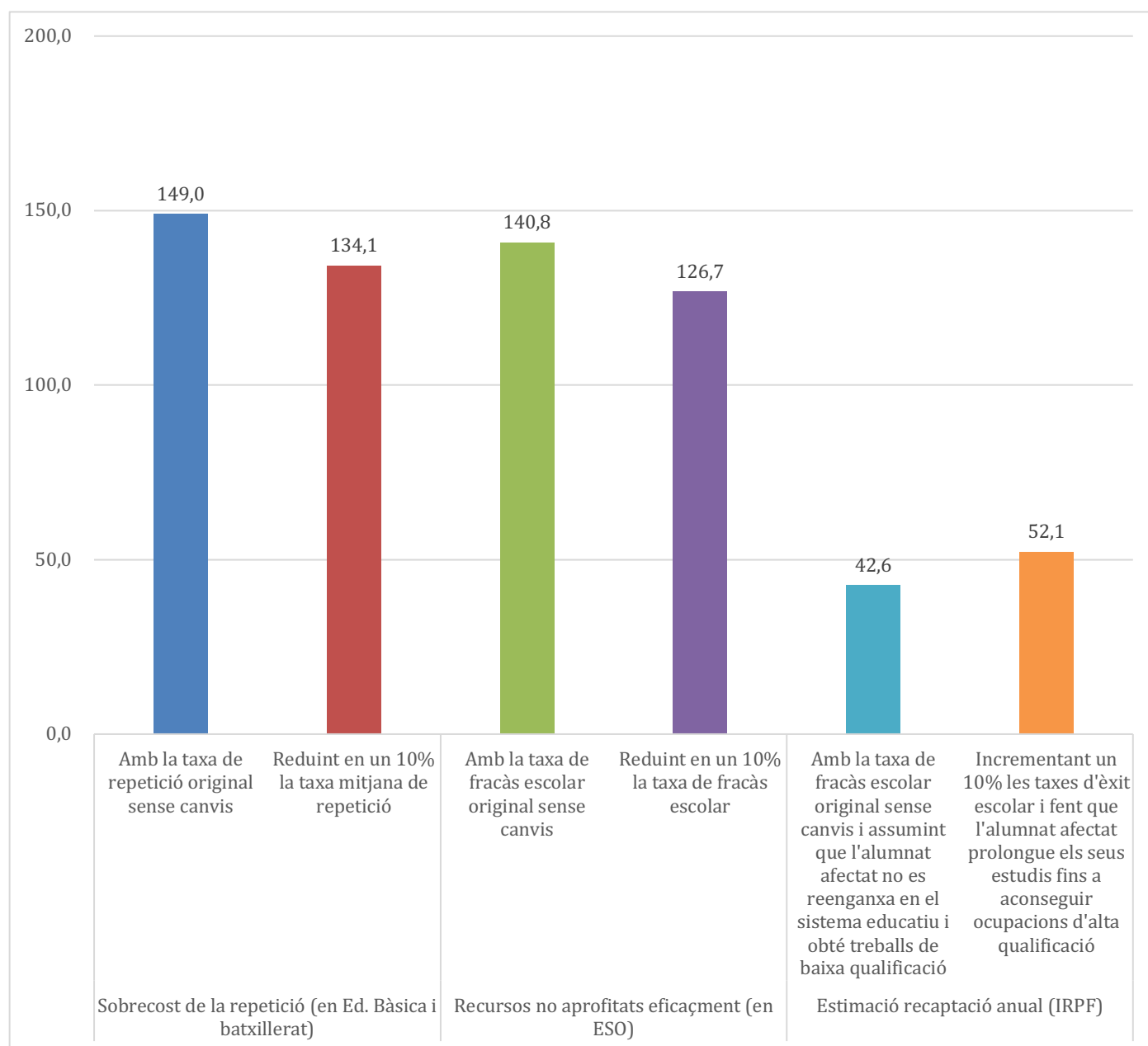
Comparació dels escenaris "amb detecció precoç" i "sense detecció precoç" a favor d'aquest últim								
	Diferència de la taxa mitjana de repetició	Diferència de la taxa de fracàs escolar	Diferència de la taxa d'abandó escolar en batxillerat	Diferència de la taxa d'abandó escolar en CFGM	Diferència de la taxa d'abandó escolar en Graus	Diferència de la taxa d'abandó escolar en CFGS	Diferència de % de no estar estudiant ni treballant	Diferència de % de desocupació
%	0,5	1,3	1,6	5,0	2,5	4,6	6,1	10,6
Abs.	2.226	2.034	717	1.032	660	952		

Font: elaboració pròpia

Gràfica 9. Costos econòmics de la repetició i del fracàs escolar i estimació de la recaptació anual en concepte d'IRPF amb i sense la implementació d'eines de detecció precoç de dificultats en centres públics d'Ed. Infantil, Primària, ESO i/o Educació postobligatòria

Unitat: milions d'euros

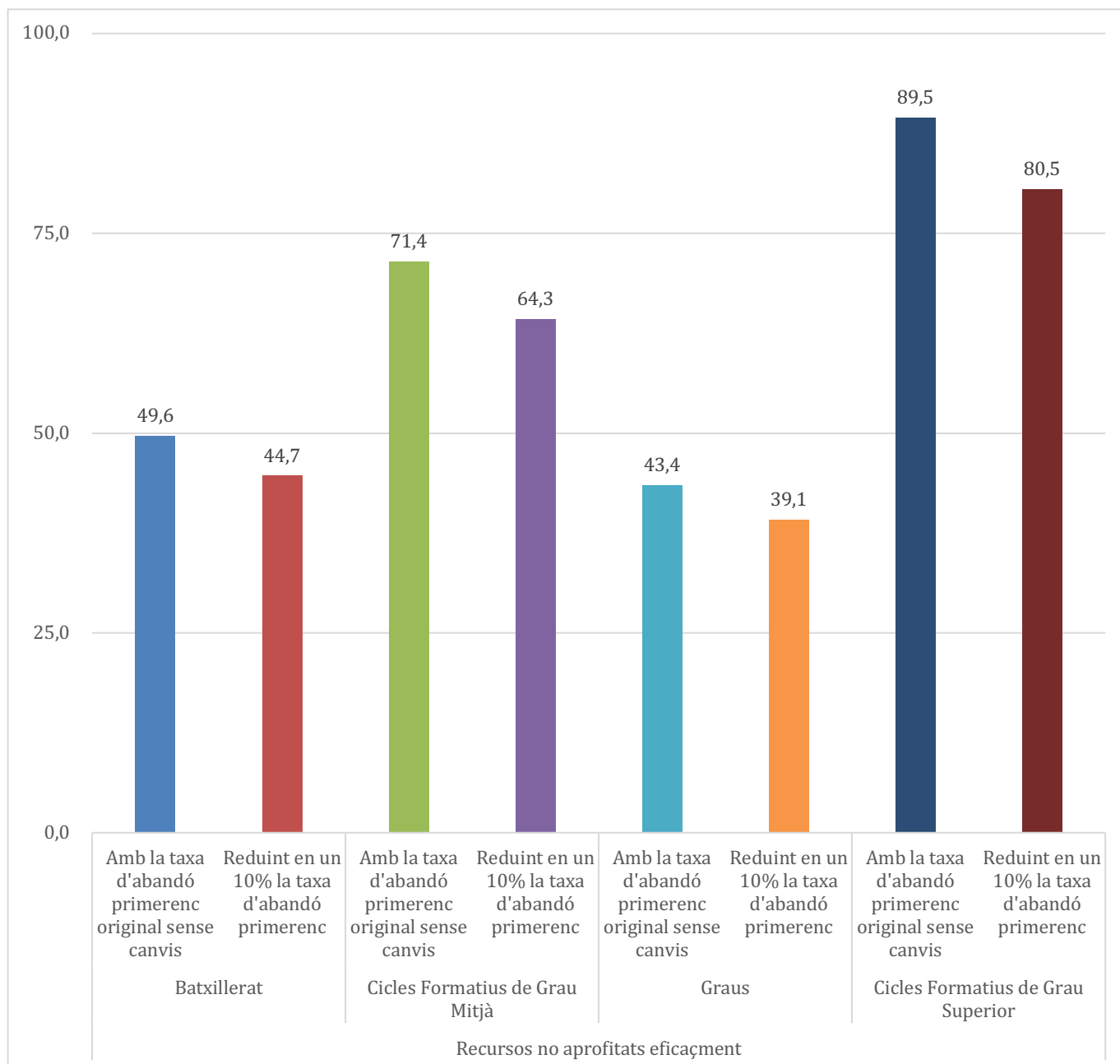
Comunitat Valenciana, Curs de referència 2022-23

Font: elaboració pròpia

Gràfica 10. Costos econòmics de l'abandó escolar en Ed. postobligatòria i superior amb i sense la implementació d'eines de detecció precoç de dificultats en centres públics d'Ed. Infantil, Primària, ESO i/o Educació postobligatòria
Unitat: milions d'euros

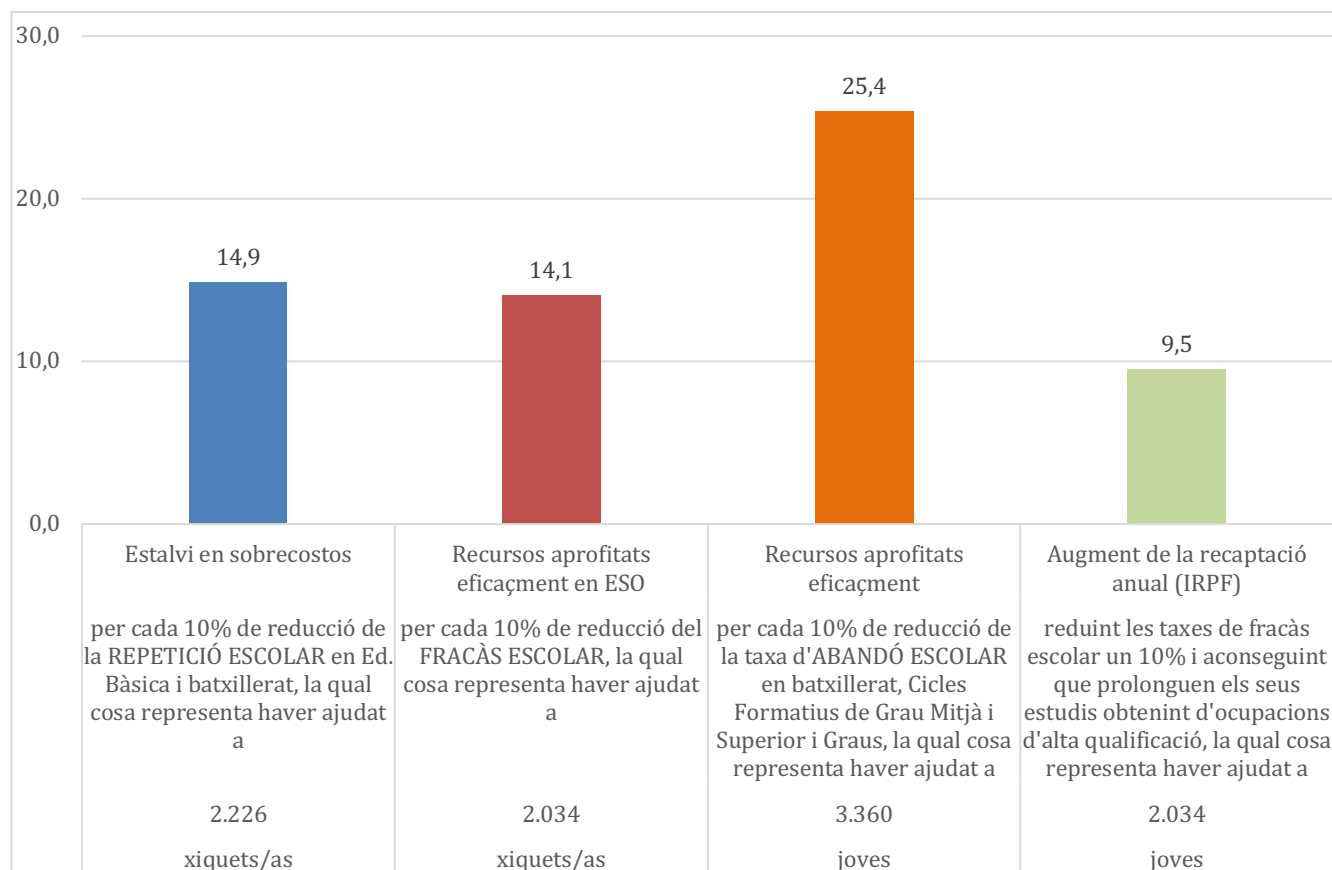
Comunitat Valenciana, Curs de referència 2022-23

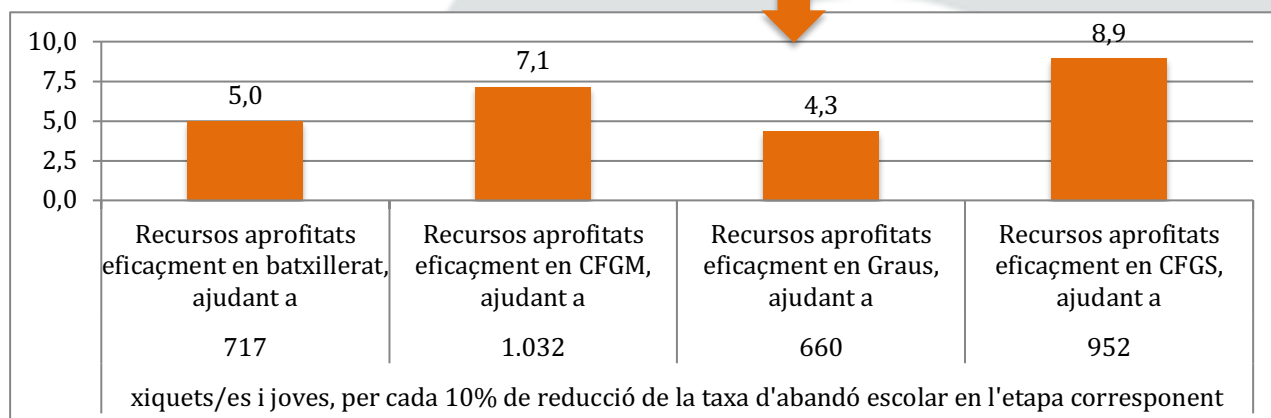
Font: elaboració pròpia

Gràfica 11. Estalvi estimat, major aprofitament dels recursos i augment de la recaptació anual en concepte d'IRPF derivats de la implementació d'eines de detecció precoç de dificultats en centres escolars públics
Unitat: dades agrupades en milions d'euros

Comunitat Valenciana, Curs de referència 2022-23

Font: elaboració pròpia

Referències bibliogràfiques

- Albert Verdú, C. y Davia Rodríguez, M. A. (2010). Trayectorias educativas. Fracaso y retraso escolar y abandono escolar temprano en España. En J. M. Roig Cotanda y L. E. Vila Lladosa (coords). *Investigaciones de economía de la educación*. Fundación Universidad-Empresa [pp. 263-272].
- Allardt, E. (1993). Having, Loving, Being: An Alternative to the Swedish Model of Welfare Research. En M. Nussbaum y A. Sen (eds.) *The Quality of Life*. Oxford University Press.
- Alonso-Esteban, Y., Marco, R., Hedley, D., Uljarević, M., Barbaro, J., Canal-Bedia, R. y Alcantud-Marín, F. (2020). Screening instruments for early detection of autism spectrum disorder in Spanish speaking communities. *Psicothema*, 32(2), 245-252.
- Arroyo Resino, D.; Constante Amores, I. A. y Asensio Muñoz, I. (2019). *La repetición de curso a debate: un estudio empírico a partir de PISA 2015*. *Educación XX1*, 22(2), 69-92, doi: 10.5944/educXX1.22479
- Augusto Vaz, C. E. (2020). A prevenção primária e o bullying escolar: percepção dos educadores de infância e dos professores do Ensino Básico em Portugal [Tesis doctoral]. Universidad de Salamanca.
- Blanco, A. & Díaz, D. (2005). El bienestar social. Su concepto y medición. *Psicothema*, 17(4), 582-589.
- Cabrera, L. (2019). Políticas educativas preventivas de la repetición de curso en la enseñanza obligatoria en España. *REMIE: Multidisciplinary Journal of Educational Research*, 9(3), 227-257.
- Carabaña, J. (2011). Las puntuaciones PISA predicen casi toda la repetición de curso a los 15 años en España. *Revista de Sociología de la Educación-RASE*, 4(3), 283-303.
- Cassidy, C. (2017). Wellbeing, being well or well becoming: Who or what is it for and how might we get there? En M. Thorburn (ed.). *Well-being, education and contemporary schooling* [pp. 13-26]. Routledge.
- Cordero Ferrera, J. M., Manchón López, C. y Simancas Rodríguez, R. (2014). La repetición de curso y sus factores condicionantes en España. *Revista de Educación*, 365, 12-37, doi: 10.4438/1988-592X-RE-2014-365-263.
- Coronado Hijón, A. (2012). Elaboración y validación de un instrumento de observación para detectar las dificultades de aprendizaje en el cálculo aritmético [Tesis doctoral]. Universidad de Sevilla. <https://idus.us.es/handle/11441/70578>
- Díez Gutiérrez, E. J. y Rodríguez Fernández, J. R. (2020). *Educación para el Bien Común: hacia una práctica crítica, inclusiva y comprometida socialmente*. Octaedro.

- Domingo Gómez, B. y Palomares Ruiz, A. (2013). La necesidad de nuevas estrategias metodológicas en la educación inclusiva del alumnado autista. *Ensayos: Revista de la Facultad de Educación de Albacete*, 28, 15-23.
- Dueñas Buey, M. L. (2010). Educación inclusiva. *Revista Española de Orientación y Psicopedagogía*, 21(2), 358-366.
- Estrada-García, A. (2022). Formación transdisciplinar para la innovación educativa y transformación social (pp. 171-195). En F. Aguilar-Gordón y J. Collado-Ruano (coord.) *Formación docente desde la filosofía educativa transdisciplinaria*. Abya Yala UPS. Ecuador.
- Fernández Enguita, M., Mena Martínez, L. y Rivièrè Gómez, J. (2010). *Fracaso y abandono escolar en España*. Obra Social Fundación “La Caixa”.
- Ferragut, M. y Fierro, A. (2012). Inteligencia emocional, bienestar personal y rendimiento académico en Preadolescentes. *Revista Latinoamericana de Psicología*, 44(3), 95-104
- Fortea Sevilla, M. S. (2011). Los trastornos del espectro autista en la Comunidad Canaria: detección temprana y diagnóstico [Tesis doctoral]. Universidad de Las Palmas de Gran Canaria. <https://accedacris.ulpgc.es/handle/10553/9807>
- Gerdin, G., Philpot, R., Smith S., Schenker, K., Mordal Moen, K., Larsson, L., Linnér, S., Westlie, K. (2021). Teaching for Student and Societal Wellbeing in HPE: Nine Pedagogies for Social Justice. *Frontiers. En Sports and Acting Living*, 11.
- Giménez, E. y Marhuenda, F. (2012). Fracaso, absentismo y abandono escolar: reconocer los límites del sistema para corregir alternativas que garanticen el derecho a la educación. En Manzanares, A. (Coord.), *Temas educativos en el punto de mira* [pp. 187-219]. Wolters Kluwer Educación
- Gómez-Gómez, M. (2020). Factores familiares y socioculturales del fracaso escolar y del abandono académico. En R. Moreno-Rodríguez, I. Garrote Camarena, M. Díaz Vega y F. Labrador Arroyo (coords.) *Prevención del fracaso académico y del abandono escolar*. Octaedro [pp. 23-38].
- González González, M. T. (2006). Absentismo y abandono escolar. Una situación singular de la exclusión educativa. *Revista Electrónica Iberoamericana sobre Calidad, Eficacia y Cambio en Educación (REICE)*, 4(1), 1-15.
- Gutiérrez-Fresneda, R., Planelles-Ivárez, M. y Parra, M. C. (2023). Diseño y validación de un instrumento para la detección de las dificultades escolares en Educación Primaria. *Educativo. EDUCA International Journal*, 1 (3), 14-25. <https://doi.org/10.55040/educa.v3i1.51>
- Grup de Recerca de Psiquiatria, Salut Mental i Adiccions (2020). *Trastornos del neurodesarrollo, bajo rendimiento y fracaso escolar en alumnos de Educación Primaria y ESO*. Barcelona: La Caixa.

- Keyes, C. (1998). Social well-being. *Social Psychology Quarterly*, 61, p. 121-140.
- Labrador Rodríguez, T. (2022). Factores psicológicos asociados a los diferentes roles de acoso escolar en Educación Primaria [Tesis doctoral]. Universidad de Huelva.
<https://rabida.uhu.es/dspace/handle/10272/21773>
- López Bueno, H. (2011). Detección y evaluación de necesidades educativas especiales en el sistema educativo. Etapas de 0-6 años. Escuela infantil y primer curso de primaria [Tesis doctoral]. Universidad Complutense de Madrid.
- MacBride, G. (2018). A personal perspective on wellbeing. Lessons learned or insufficiently grasped? En M. Thorburn (ed.). *Well-being, education and contemporary schooling* [pp. 205-223]. New York: Routledge.
- Marchesi Ullastres, A. y Hernández Gil, C. (2000). *El fracaso escolar*. Fundación para la modernización de España.
- Marchesi Ullastres, A. (2003). *El fracaso escolar en España*. Fundación Alternativas.
- Martos Pérez, J. (2006). Autismo, neurodesarrollo y detección temprana. *Revista de neurología*, 42(Extra 2), 99-101.
- Mena, L., Fernández Enguita, M. y Riviére, J. (2010). Desenganchados de la educación. Procesos, experiencias, motivaciones y estrategias del abandono y del fracaso escolar. *Revista de Educación*, número extraordinario, pp. 119- 145.
- Morales Romo, B. (2019). La necesidad de una educación inclusiva desde edades tempranas. En J. C. Suárez-Villegas, S. Marín-Conejo y P. Panarese (coords.) *Comunicación, género y educación: representaciones y (de)construcciones*. Dykinson [pp. 302-306].
- O'Brien, M. & O'Shea, A. (2017). *A Human Development (PSP) Framework for Orienting Education and Schools in the Space of Wellbeing*. NCCA
- Quintero Ayala, L. (2020). Educación inclusiva: tendencias y perspectivas. *Educación y ciencia*, (24), e11423.
<https://doi.org/10.19053/0120-7105.eyc.2020.24.e11423>
- Rabadà Vives, D. (2022). Fracaso escolar o fracaso político. En A. Navara Ordoño, Rabadà y Ruiz Martín (coords.) *La educación cancelada*. Sloper [pp. 140-150].
- Ribaya Mallada, J. (2005). La influencia del absentismo en el fracaso escolar en España. *Documentos de trabajo FIEC*, 2.
- Rué, J. (2005). *El absentismo escolar como reto para la calidad educativa*. CIDE, Ministerio de Educación y Ciencia.

- Rumberger, R. W. (2011). *Dropping out. Why Students drop out of high school and what can be done about it*. Harvard University Press.
- Rumberger, R. W. (1995). Dropping out of middle-school: a multilevel analysis of students and schools. *American Educational Research Journal*, 32, 583- 625.
- Salgado Cacho, J. M. (2023). Detección precoz, intervención temprana y programa PsicoTEA. Acompañamiento psicosocial a familias en el trastorno del espectro autista [Tesis doctoral]. Universidad de Málaga.
- Soler Penadés, V. (2017). Explorando el éxito y el fracaso escolar como objeto de estudio. Una consulta a expertos en el campo de la sociología de la educación y la pedagogía. *Revista de Sociología de la Educación (RASE)*, 10(1), 23-36.
- Subiría Rodríguez, M. E., Ricaldi Ricaldi, M. G. y Sánchez Díaz, S. (2020). Educación inclusiva, un gran desafío. *Polyphōnia. Revista de Educación Inclusiva*, 4(2), 118-139.
- Tarabini-Castellani Clemente, A. (coord.) (2015). *Políticas de lucha contra el abandono escolar en España*. Síntesis.
- Thorburn, M. (2017). Contrasting conceptions of wellbeing and their implications for educational planning and practice. En M. Thorburn (ed.). *Well-being, education and contemporary schooling* [pp. 27-44]. New York: Routledge.
- Vaquero García, A. (2005). El abandono escolar temprano en España: Programas y acciones para su reducción. *Revista Galega do Ensino*, 13(47), 1443-1464.
- Vázquez Villar, I. (2020). Signos de alerta del abandono académico. En R. Moreno-Rodríguez, I. Garrote Camarena, M. Díaz Vega y F. Labrador Arroyo (coords.) *Prevención del fracaso académico y del abandono escolar*. Octaedro [pp. 13-22].

Referències legals

Llei orgànica General d'ordenació del Sistema Educatiu (LOGSE), de 3 d'octubre de 1990.

Llei orgànica de Qualitat de l'Educació (LOCE), de 23 de desembre de 2002.

Llei orgànica d'Educació (LOE), de 3 de maig de 2006.

Llei orgànica per a la Millora de la Qualitat Educativa (LOMCE), de 9 de desembre de 2013.

Llei Orgànica de Modificació de la Llei orgànica d'Educació (LOMLOE), de 29 de desembre de 2020.

Sobre l'autor

Víctor Soler Penadés és diplomat en Treball Social, llicenciat en sociologia i doctor amb esment internacional per la Universitat de València (UV) en l'àrea de la sociologia. Especialitzat en investigació qualitativa i en processos d'èxit i fracàs escolar, la seua tesi doctoral es va titular "Desconstruint i reconstruint l'èxit i el fracàs escolar en Educació Secundària Obligatoria". Ha sigut autor de diverses publicacions relacionades amb aquesta mateixa qüestió, així com ponent en nombrosos congressos de sociologia i educació, a nivell nacional i internacional. En 2012 va dur a terme una estada predoctoral en l'Institut de Paulo Freire de la University of Califòrnia, en Los Angeles (UCLA, els EUA), tutoritzat pel distingit Professor Carlos Alberto Torres. Acreditat com a ajudant doctor des de 2017, ha desenvolupat la seua activitat docent i investigadora en la Universitat de València (UV) (2009-2015) i, des de 2016, a Florida Universitària (Catarroja), on ha participat també en múltiples investigacions, formant part des del curs 2021-22 de l'equip d'investigació Benestar i educació.

Annexos

Annex 1. La plataforma dide com a eina de detecció precoç de dificultats

La plataforma dide està dissenyada per a detectar indicis de dificultats de l'aprenentatge i del desenvolupament (en termes amplis) en xiquets/es i joves dels 3 als 16 anys.

En les primeres versions de dide, la plataforma detectava un total de 15 dificultats de l'aprenentatge i el desenvolupament. Actualment, **dide és capaç de detectar indicis d'un total de 35 dificultats, dificultats que fan que una part de l'alumnat acabe abandonant els seus estudis, repetint curs, amb baix rendiment acadèmic o en situacions similars.** Amb la gran varietat d'àmbits i circumstàncies que abasta dide, el 10% contemplat en aquest informe com a percentatge en el qual es podrien reduir les taxes de repetició, fracàs escolar i abandó primerenc podria ser major.

Els indicadors contemplats són els següents:

12 Educación y aprendizaje	13 Desarrollo y social	10 Emoción y comportamiento
Articulación y pronunciación Memoria Procesamiento visoespacial Razonamiento numérico Aprendizaje del cálculo Estudio. Técnica y frecuencia Adquisición y desarrollo del lenguaje Atención y concentración Razonamiento verbal Aprendizaje de la lectura Aprendizaje de la escritura Desadaptación escolar	Psicomotricidad Nutrición Trastornos Espectro Autista (TEA) Atención e impulsividad Situaciones de acoso escolar Situaciones de ciberacoso Abuso de la tecnología Audición Visión Capacidades, talentos o habilidades específicas Trastorno del aprendizaje no verbal (TANV) Desadaptación familiar Desadaptación social	Desobediencia Baja tolerancia a la frustración Dificultad en la gestión de la ira Ansiedad Trastorno Obsesivo Compulsivo (TOC) Baja autoestima Conducta negativista y desafiante Bajo estado de ánimo Conducta dominante exigente y egocéntrica Trastornos alimenticios

35 Indicadores dide en tres áreas

www.dide.app

© Copyright 2018

European
Commission

Seal of excellence
Project proposal 945551, dide

Annex 2. La inversió en dide i el seu impacte econòmic a partir de la detecció precoç de dificultats

El cost calculat de la implementació de dide a la Comunitat Valenciana és estimatiu, queda subjecte a negociació i incorpora tant les llicències d'ús en tarifa plana com els costos de la part de serveis addicionals oferits en els projectes (formació, bigdata, assessorament, personalització, etc.)

Taula 13. Estimació del cost total anual i del cost anual per alumnes d'implementar dide en centres públics d'Infantil, Primària, ESO i educació postobligatòria

Comunitat Valenciana, Curs de referència 2022-23

Nombre de xiquets/es en centres escolars de titularitat pública	535.250
Inversió total per alumne/a a l'any	2,50
Inversió total anual estimada per a tot l'alumnat considerat	1.338.125 €

Font: elaboració pròpia

() L'alumnat que s'ha pres en consideració ha sigut aquell que està escolaritzat en Ed. Infantil, Primària, ESO, Batxillerat i/o Cicles Formatius de Grau Mitjà en centres escolars de titularitat pública, segons les dades avanç del curs 2022-23 extrets del Ministeri d'Educació i Formació Professional.

() La tarifa és l'aplicada per xiquet/a a l'any als governs.

1)	Quant costa implementar dide a la Comunitat Valenciana?	12.275.728 € per a tots els centres públics d'Infantil, Primària, ESO i/o educació postobligatòria
2)	Partim de la base que el percentatge d'alumnat que repeteix curs, que ix de l'ESO sense el títol o que abandona de manera prematura i la situació de la qual es deu a la tinença de dificultats de l'aprenentatge que estan contemplades en dide és d'almenys el 10% Aquest percentatge és el mateix en el qual s'estima poder reduir les taxes de fracàs, abandó i repetició escolar amb la implementació de dide	
3)	Alguns dels beneficis econòmics d'implementar dide, de mobilitzar els recursos necessaris i de reduir amb tot això les taxes de fracàs, abandó i repetició escolar almenys un 10%	

ESTALVI EN REPETICIÓ ESCOLAR

14,9 milions d'euros anuals, per cada 2.226 alumnes que deixen de repetir amb dide en Primària, ESO i batxillerat	Aquesta xifra d'alumnes correspon a un...	0,5% de l'alumnat total, sense distingir entre repetidors i no repetidors en les tres etapes esmentades, que són 408.764 alumnes.
		10,0% del total de repetidors/es en alguna de les tres etapes esmentades, que són 22.262 alumnes.

MILLOR APROFITAMENT DELS RECURSOS INVERTITS (I)

14,1 milions d'euros anuals, per cada 2.034 alumnes que aconseguisquen el títol de Graduat en ESO amb dide	Aquesta xifra d'alumnes correspon a un...	1,3% de l'alumnat total d'ESO, tant si arriba a obtenir el títol com si no, que són 155.951 alumnes.
		10,0% del total d'alumnes que NO arriben a obtenir el títol en ESO, que són 20.338 alumnes.

5,0 milions d'euros anuals, per cada 717 alumnes que romanguen i aconseguisquen el títol en batxillerat amb dide	Aquesta xifra d'alumnes correspon a un...	1,6% de l'alumnat total de batxillerat, tant si roman en l'etapa i arriba a obtindre el títol com si abandona abans, que són 45.662 alumnes.
		10,0% del total d'alumnes que abandona el batxillerat abans d'acabar, que són 7.169 alumnes.

MILLOR APROFITAMENT DELS RECURSOS INVERTITS (II)

7,1 milions d'euros anuals, per cada 1.032 alumnes que romanguen i aconseguisquen el títol en CFGM amb dide	Aquesta xifra d'alumnes correspon a un...	5,0% de l'alumnat total de CFGM, tant si roman en l'etapa i arriba a obtindre el títol com si abandona abans, que són 20.618 alumnes.
		10,0% del total d'alumnes que abandona el CFGM abans d'acabar, que són 10.320 alumnes.
4,3 milions d'euros anuals, per cada 660 alumnes que romanguen i aconseguisquen el títol en estudis de Grau amb dide	Aquesta xifra d'alumnes correspon a un...	2,5% de l'alumnat total de Grau (presencial), tant si roman en l'etapa i arriba a obtindre el títol com si abandona abans, que són 26.347 alumnes.
		10,0% del total d'alumnes que abandona el Grau abans d'acabar, que són 6.600 alumnes.

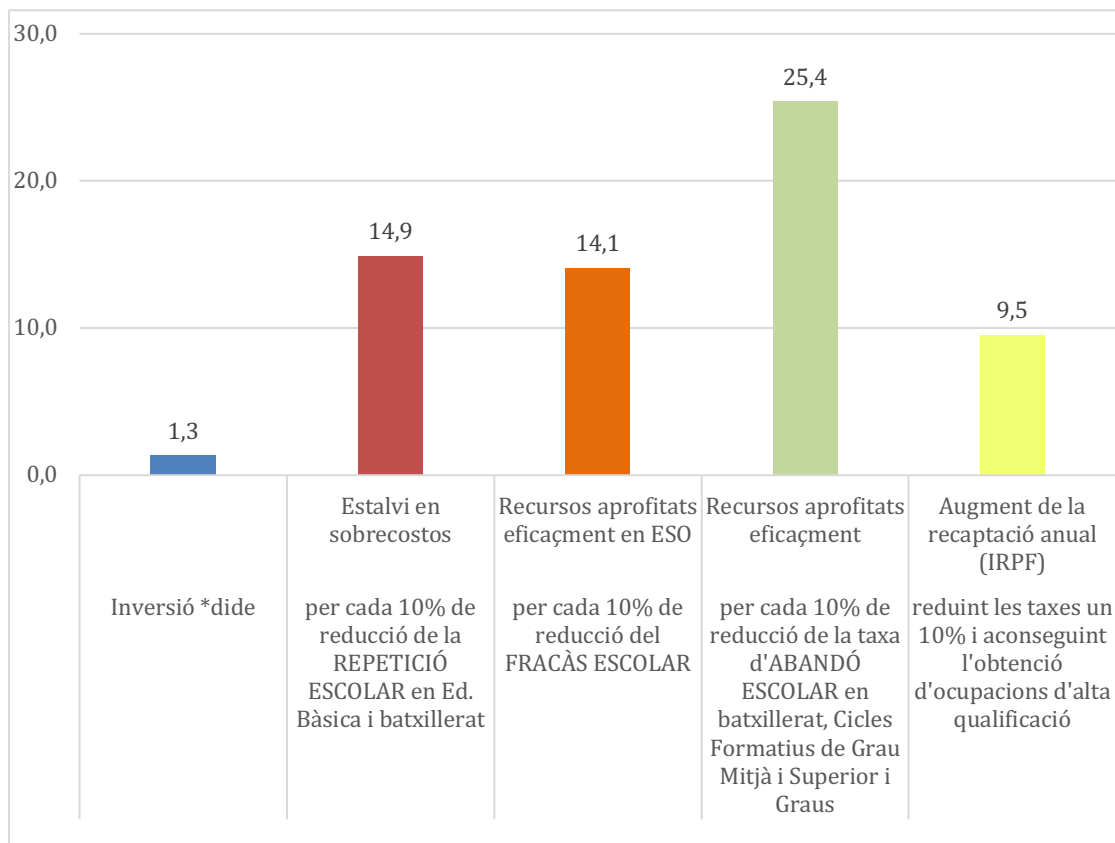
8,9 milions d'euros anuals, per cada 952 alumnes que romanguen i aconseguisquen el títol en CFGS amb dide	Aquesta xifra d'alumnes correspon a un...	4,6% de l'alumnat total de CFGS, tant si roman en l'etapa i arriba a obtindre el títol com si abandona abans, que són 20.848 alumnes.
		10,0% del total d'alumnes que abandona el CFGS abans d'acabar, que són 9.515 alumnes.

A llarg termini, RECAPTACIÓ EN CONCEPTE D'IRPF

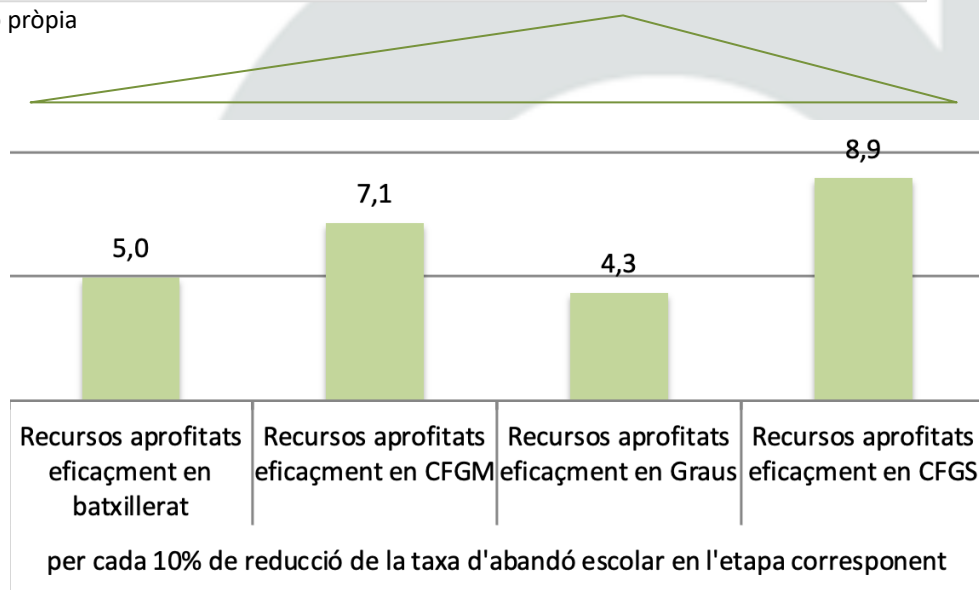
9,5 milions d'euros anuals, per cada 2.034 alumnes d'ESO que 1) obtinguen el títol, 2) prolonguen els seus estudis fins a Educació superior i 3) aconseguisquen un ús d'alta qualificació (augmentant significativament la seua retribució salarial)	Aquesta xifra d'alumnes correspon a un...	1,3% de l'alumnat total (arribe o no a obtindre el títol, a prolongar els seus estudis fins a Educació superior i a aconseguir un ús d'alta qualificació), que són 155.951 alumnes.
		10,0% del total d'alumnes que NO obtenen el títol, que NO prolonguen els seus estudis fins a Educació superior i que NO aconseguixen un ús d'alta qualificació, que són 20.338 alumnes.

Gràfica 12. El cost d'invertir en la implementació de dide en centres públics d'Ed. Infantil, Primària, ESO i/o Educació postobligatòria enfront de l'estalvi estimat, el major aprofitament dels recursos i l'augment de la recaptació anual en concepte d'IRPF derivats d'aquesta implementació
Unitat: dades agrupades en milions d'euros

Comunitat Valenciana, Curs de referència 2022-23

Font: elaboració pròpia

ALGUNES CONSIDERACIONS SOBRE LA IMPLEMENTACIÓ DE DIDE COM A EINA DE DETECCIÓ PRECOÇ DE DIFICULTATS

La implementació de dide en la totalitat de centres públics d'Infantil, Primària, ESO i educació postobligatòria que hi ha a la Comunitat Valenciana hauria suposat invertir entorn d'aproximadament 1,3 milions d'euros en llicències per a l'any escolar 2022-23. Això s'hauria traduït en 2,50 euros per alumne/a i any (Gràfica 12):

- 2,50 € alumne/any per a poder aconseguir un estalvi anual aproximat de 14,9 milions d'euros per cada 10% de mitjana que puguen reduir-se les taxes de repetició escolar en Primària, ESO i Batxillerat.
- 2,50 € alumne/any perquè aproximadament 14,1 milions d'euros aconseguisquen el seu objectiu d'èxit escolar en ESO per cada 10% que puguen reduir-se les taxes d'alumnat que ix d'aquesta etapa sense el títol.
- 2,50 € alumne/any perquè aproximadament 25,4 milions d'euros destinats a fer que l'alumnat que va començar Batxillerat, un Cicle Formatiu de Grau Mitjà (CFGM), de Grau Superior (CFGS) o un Grau l'acabe amb èxit l'aconseguisquen per cada 10% de mitjana que puguen reduir-se les taxes d'abandó corresponents a cadascuna d'aquestes etapes.
- 2,50 € alumne/any perquè puguen recaptar-se en el futur aproximadament 9,5 milions d'euros més per cada 10% de mitjana d'alumnat que, en lloc de fracàs escolar, aconseguisca èxit en l'etapa obligatòria, prolongue els seus estudis fins a l'Educació superior i obtinga un treball concorde a la seua formació.

Havent invertit 2,50 € per alumne/a a l'any en la implementació de dide:

- S'haurien pogut reduir en un 10% les taxes de repetició, fracàs i abandó escolar de Primària, ESO, batxillerat, CFGM, CFGS i Graus.
- S'hauria pogut passar de tindre un sobrecost de repetició en Primària, ESO i batxillerat de 149,0 milions a 134,1 milions d'euros havent reduït aquesta taxa en un 10%, cosa que significa haver evitat que 2.226 alumnes repetiren en el curs escolar analitzat.
- Els 140,8 milions d'euros que no van aconseguir fer que 2.034 alumnes aconseguiren l'èxit escolar en ESO s'haurien reduït a 126,7 milions, seguint les dades del curs escolar analitzat.
- Els 42,6 milions que s'haurien recaptat en concepte d'IRPF haurien passat a ser 52,1 milions a llarg termini d'haver aconseguit que aqueix 10% de l'alumnat que no va aconseguir el títol de Graduat l'aconseguira i haguera arribat a tindre estudis superiors, aconseguint una ocupació concorde a la seua qualificació.
- Els 49,6 milions d'euros que no van aconseguir fer que 717 alumnes romangueren fins al final en batxillerat fins a superar amb èxit aquesta etapa s'haurien reduït a 44,7 milions, seguint les dades del curs escolar analitzat.
- Els 71,4 milions d'euros que no van aconseguir fer que 1.032 alumnes romangueren fins al final en Cicles Formatius de Grau Mitjà fins a superar amb èxit aquesta etapa s'haurien reduït a 64,3 milions, seguint les dades del curs escolar analitzat.

- Els 43,4 milions d'euros que no van aconseguir fer que 660 alumnes romangueren fins al final en el Grau triat fins a superar amb èxit aquesta etapa s'haurien reduït a 39,1 milions, seguint les dades del curs escolar analitzat.
- Els 89,5 milions d'euros que no van aconseguir fer que 952 alumnes romangueren fins al final en Cicles Formatius de Grau Superior fins a superar amb èxit aquesta etapa s'haurien reduït a 80,5 milions, seguint les dades del curs escolar analitzat.

Amortització de la inversió realitzada en la implementació generalitzada de dide

1. N'hi ha prou que la implementació de dide contribueixca a aconseguir que 200 alumnes deixen de repetir per a amortitzar la inversió de 1,3 milions d'euros realitzada en ella.
2. Aquesta amortització pot arribar a ser 11,1 vegades major si s'aconsegueix l'objectiu de deixar que repetisquen curs 2.226 alumnes, amb el que s'aconseguiria un estalvi en sobre costos de 14,9 milions d'euros.
3. Només amb aconseguir un 9,0% de l'objectiu marcat en relació amb el nombre d'alumnes que han de deixar de repetir, s'amortitza la inversió realitzada de 1,3 milions d'euros en dide.

